

nt

naš tednik

Soglasen sklep parlamenta:

Vlada naj izdela skupno s Slovenci poročilo o manjšini na Koroškem

Po šolski debati je parlament soglasno sprejel predlog, da naj vlada skupno s predstavniki Slovencev izdela poročilo o položaju koroških Slovencev. To poročilo naj se izdela v sodelovanju sosveta.

LETO XXXX. Štev. 23 Cena 8,— šil. (200 din)
petek, 10. junija 1988

Poštnina plačana v gotovini Celovec P.b.b.

Erscheinungsort Klagenfurt / Izhaja v Celovcu
Verlagspostamt 9020 Klagenfurt / Poštni urad 9020 Celovec

Smolle: „Svoj ‚da‘ k zakonu v upanju na nov dialog!“

„To je eden mojih najtežjih trenutkov, odkar sem v parlamentu. Pristal bom, čeprav se vsebinsko ne morem strinjati z novim zakonom.“ Tako je držav-

Smolle je poudaril, da so v vseh pogajanjih v komisijah šolski strokovnjaki, zastopniki ministrstva in tudi zastopniki zveznih strank bili na liniji koroških Slovencev, samo zastopniki koroških strank nikoli niso bili pripravljeni, da bi nosili odgovornost. Predsednikom strank je predal pismo, v katerem še enkrat pojasnjuje, da daje spremembi manjšinsko-šolskega zakona kljub vsem na-

sprotovanjem svoje soglasje v prepričanju, da so rešitve v manjšinski politiki možne samo v konsenzu in da naj bo ta pristanek začetek novega dialoga. Karel Smolle v svojem parlamentarnem govoru: „Upam, da boste vzeli to ponudbo resno. S svojim ravnanjem sem povzročil tudi mnogo zmešnjave, in razumem vse, ki protestirajo. Rekel bom ‚da‘ slabemu zakonu, ker hočem nov dialog. K

ni poslanec Karel Smolle preteklo sredo kot prvi govornik odprl v parlamentu večurno debato o spremembi manjšinsko-šolskega zakona.

temu dialogu lahko prispeva koroška deželna vlada s tem, da bo interpretirala ta zakon v manjšini prijaznem duhu. K dialogu lahko prispeva urad zveznega kanclerja s tem, da kmalu konstituirata sosvet, in k temu dialogu lahko prispeva predvsem državni zbor s tem, da končno sprejme zakone v prid manjšini.“

(Dalje na strani 4)

Izjava predsedstva NSKS, deželnega predstojništva KEL in odbora KKZ:

Smolle ima naše popolno zaupanje in podporo“

Na svoji skupni seji, dne 6. 6. 1988, ugotovljajo predsedstvo Narodnega sveta koroških Slovencev, deželno predstojništvo Koroške enotne liste in odbor Krščanske kulturne zveze, da zakonski osnutek, ki je v sredo služil državnemu zboru kot podlaga pri razpravi, ni zadovoljliva rešitev manjšinskega šolstva na Koroškem, vendar v bistvenih točkah upošteva rezultate vmesnega poročila in se s tem oddaljuje od koroškega pedagoškega modela.

Pri nastanku vmesnega poročila strokovne komisije pri prosvetnem ministrstvu so sodelovali predstavniki obeh osrednjih organizacij koroških Slovencev in strokovnjaki celovške univerze. Zavedamo se, da je vmesno poročilo bilo za našega poslanca Karla Smolleta osnova za pogajanja v šolskem parlamentarnem pododboru in da je popolnoma neupravičen očitok, da je Karel Smolle v soglasju z NSKS zapustil enotnost koroških Slovencev.

Pozdravljamo načrt, da imajo na dvojezičnih šolah pri nastavitvi prednost asistenčni učitelji in ravnateljci z boljšo kvalifikacijo.

Pričakujemo, da bo spremna komisija pri zveznem ministrstvu po poizkusni dobi treh let objektivno ugotovila, če je nova šolska ureditev v korist vsem prizadetim otrokom.

Naš pristanek k bodočemu manjšinsko-šolskemu zakonu naj izraža pripravljenost za iskanje skupnih rešitev, pri katerih pa želimo biti enakovreden partner. Samo tako bo možen nov dialog, ki ga je že ponudil slovenski državni poslanec Karel Smolle. V tem smislu ima Karel Smolle naše popolno zaupanje tudi pri glasovanju o novem manjšinsko-šolskem zakonu. Pričakujemo, da bo možno na ta način reševati tudi vsa druga nerešena vprašanja narodne skupnosti. Vabimo deželno in zvezno vlado, da se k temu novemu dialogu odkrito pridruži.

Jugoslavija ne bo protestirala

V okviru srečanja Alpe-Jadran so jugoslovanski zunanji minister Lončar, vladni šef Slovenije Šinigoj in veleposlanik SFRJ na Dunaju Krstič sprejeli delegacijo NSKS in ZSO. Predsednika obeh organizacij, dr. Grlic in dipl. trg. Wieser, sta ministra Lončarja informirala o trenutnem narodnopolitičnem položaju in o izgledih reševanja šolskega vprašanja, poslanec Karel Smolle pa je na kratko orisal razvoj šolskega vprašanja na parlamentarni ravni. Minister Lončar je posebej za tisk izjavil, da je avstrijske vladne predstavnike seznanil z željo po dobrih medsebojnih odnosih, kamor spada tudi položaj slovenske narodne skupnosti na Koroškem. Ambasador Krstič pa je v svojem prispevku ugotovil, da so dobri odnosi z Avstrijo za Jugoslavijo velikega pomena in zato Jugoslavija nima namena, da bi v zahtevi šolstva protestirala proti avstrijski zvezni vladi.

Z leve: Dušan Šinigoj, Budimir Lončar, Borut Miklavčič in Željko Jeglič.

Šest duhovnikov Einspielerjev — sedijo od leve na desno: Janez, mons. Andrej, stolni prošt Lambert; stojijo od l. na d.: Andrej, p. Oton in tinski prošt Gregor.

Ob Einspielerjevi proslavi v Svečah

Andrej Einspieler je v slovenski zgodovini ena najopaznejših političnih osebnosti. Z njegovim imenom je povezano politično in kulturno najbolj razgibano obdobje koroških Slovencev. Rodil se je leta 1813 v Svečah v Rožu. Deloval je kot duhovnik na številnih koroških fahrah in bil na realni v Celovcu profesor slovenskega jezika. Tu se ni posvečal le vprašanju slovenskega šolstva, temveč se je kot dolgoletni politični predstavnik ukvarjal z vsemi problemi, ki so bili po letu 1848 povezani z narodnostnim razvojem koroških Slovencev. Umril je leta 1888. Pokopan je v Šentrupertu pri Celovcu, v grobišču Mohorjeve družbe.

Župnik Franc Treiber je leta 1890 v svojem slavnostnem govoru na Einspielerjevi proslavi Andreja Einspielerja opisal kot ustanovitelja slovenske žurnalistike. Sredstvo, ki je pri vsem kulturnem in civilizacijskem preporodu slovenskega ljudstva za narod imelo glavno vlogo, je bilo časopisje. Einspieler je kot izdajatelj številnih slovenskih kulturnih, verskih in političnih glasil bogatil in odločno krepil idejno in duhovno moč vsega slovenskega naroda.

Zavedajoč se, da je bodočnost vsakega naroda v prvi vsti odvisna od njegove izobrazbe, od napredka na vseh področjih znanosti, od številnih izobražencev kot nosilcev novih idej pri oblikovanju čim boljših pogojev za družbeni razvoj, je predlagal za v Avstriji živeče južne Slovence ustanovitev univerze v Zagrebu. V Ljubljani tedaj univerze še ni bilo.

Kakor so potrebne za izobraževanje intelektualnega naraščaja višje šole in univerze, tako je nadvse važno posredovanje ljudske izobrazbe širšim plastem prebivalstva. Zato se je zavzemal Einspieler v času, ko še ni bilo splošne šolske obveznosti, za ustanovitev čitalnic tudi na podeželju. Le če bo slovenski narod vsestransko izobražen, bo mogel uresničiti svoje cilje na verskem, kulturnem, političnem in gospodarskem področju.

Slovenski otroci so se izobraževali v sredi 19. stoletja v materini besedi v prvi vrsti v tako

imenovanih nedeljskih šolah. Za slovenske kraje Koroške je zahteval Andrej Einspieler slovenske šole, slovenske učitelje, slovenske učbenike, uvedbo slovenskega jezika v uradih, priznanje v javnem življenju. Kdor pozna slovensko zgodovino, ta se ne čudi, da je moral nastopiti Einspieler ostro proti vsem, ki so trdili, da na Koroškem ni slovenskega jezika. Pomembnejšim in asimilacijskim tendencam med Slovenci na Koroškem se je zoperstavil z zavzemanjem za izboljšanje slovenskih šolskih razmer.

Najpomembnejša ustanova za Slovence je bila sredi 19. stoletja Mohorjeva družba. So ustanovitelj in glavna gonilna sila Mohorjeve je bil Andrej Einspieler. Mohorjeva družba je s svojim književnim delovanjem v tistem času in v poznejših desetletjih med slovenskim narodom opravljala kulturno in vzgojno nalogo, ki je glede na izobrazbo najširših množic brez primerjave v slovenski kulturni zgodovini, saj je prešlo delo celo v pregovor, da se je naše ljudstvo učilo brati ob Mohorjevkah.

S svojo vsestransko kulturno in politično dejavnostjo je pomagal Andrej Einspieler buditi in utrjevati med Slovenci narodno zavest, da so Slovenci v vseh pokrajinah, kjer prebivajo kot avtohtono naseljeno prebivalstvo, pripadniki enega in istega slovenskega naroda, ki ima pravico, da se kot narod tudi politično formira. Dosledno se je boril za enakopraven položaj koroških Slovencev v deželi. S svojim kulturnim, političnim delom je izpolnil kot trikrat izvoljeni zastopnik koroških Slovencev v deželni zboru vse pogoje, da se koroški Slovenci organizirajo tudi v lastni politični organizaciji. Dve leti po Einspielerjevi smrti je prišlo do ustanovitve „Katoliškega političnega in gospodarskega društva za Slovence na Koroškem“. Odslej naprej je bilo to društvo politična in organizacijska centrala koroških Slovencev vse do leta 1934, ko je bilo v času Prve avstrijske republike njegovo delovanje prepovedano, dopuščene pa so bile le še dejavnosti v okviru Slovenske prosvetne zveze.

Po proslavi ob stoletnici Andreja Einspielerja, ki bo v nedeljo, 12. junija, po maši s pričetkom ob 9.30 uri na sejmišču v Svečah, bo odkritje spominske plošče na Domu Einspielerjev pri Pregleju. Iz Einspielerjeve rodbine pri Pregleju izhaja šest duhovnikov in javnih delavcev: prof.

Odkritje spominske plošče na Domu Einspielerjev

Andrej Einspieler, stolni prošt Lambert Einspieler (predstavnik Mohorjeve družbe in prvi zastopnik koroških Slovencev v avstrijskem parlamentu), prošt Gregor Einspieler (deželni poslanec in po Andrejevi smrti lastnik glasila koroških Slovencev „Mir“), pater Oton Einspieler (bogoslovni profesor v Gorici), Andrej Einspieler (župnik v Slovenjem Plajberku) in Janez Einspieler (župnik v Ukvah v Kanalski dolini).

Pri Pregleju v Svečah bodo odkrili spominsko ploščo z naslovom: Dom Einspielerjev. Dr. V. I.

„Prvič v II republiki je zakonsko določen dvojezični teritorij“

Tako ravnatelj dr. Reginald Vospernik v pogovoru z Našim tednikom

NAŠ TEDNIK: Kako ocenjujete kot šolski strokovnjak odločitev Karla Smolleta, da bo danes v parlamentu glasoval za novi manjšinski zakon?

DR. VOSPERNIK: Zdi se mi, da je za našega državnega poslanca Karla Smolleta soglasje z zakonom, ki ni naš zakon in tudi ni nastajal po naši iniciativi, gotovo neki riziko. Na drugi strani se mi pa zdi, da moramo koroški Slovenci končno prebiti pozicije svoje večne absence pri sodelovanju nastajanja važnih odločitev. Zaradi tega vidim v tej Smolletovi odločitvi jasen signal v smer novega dialoga koroških Slovencev s strankami na zvezni in deželni ravni, in nasprotno.

NAŠ TEDNIK: Kje vidite konkretne razlike med pedagoškim modelom koroških strank in novim šolskim zakonom? Je uspelo v ta zakon vnesti važne elemente vmesnega poročila strokovne komisije pri ministrstvu za pouk, umetnost in šport?

DR. VOSPERNIK: Pri odgovoru na to vprašanje je treba predpostavljati, da bodo tako zvezna vlada kakor tudi deželna vlada in z njo koroške šolske oblasti reševale vprašanje v duhu zakona in njegovih pripomb, ki so bistveni del zakona. Brez tega vnaprejšnjega zaupanja, v tem je gotovo tudi riziko, se ni moč lotiti resnično šolske reforme. Razlike med pedagoškim modelom koroških strank in novim šolskim zakonom so gotovo v večji pedagoški, časovni in tudi izobrazbeni fleksibilnosti drugega učitelja, v sicer meglenih, a vendar — pri dobri volji — dovolj konkretnih zagotovilih glede nastavitve šolskih vodij na dvojezičnih ljudskih šolah, zlasti pa v vseh izkušnjah, ki so jih napravile stranke od novembra lanskega leta v dolgotrajnih pogajanjih in dogovorih s parlamentarnim predstavnikom koroških Slovencev in z ostalimi predstavniki osrednjih organizacij.

NAŠ TEDNIK: Katera točka, ki je prišla v novi zakon po zaslugi Karla Smolleta, je v vaših očeh posebno pomembna za nadaljnji razvoj dvojezične šole?

DR. VOSPERNIK: Vse točke, ki so prišle v novi zakon po dvokrat-

nih pogajanjih Karla Smolleta, bi utegnile postati pomembne za nadaljnji razvoj dvojezične šole; slovenska narodnostna skupnost pa bo morala znati budno opazovati ves razvoj in stalno opozarjati na (Dalje na 7. strani)

Es besteht gegenseitiges Einvernehmen, daß zum Zwecke der Schaffung einer positiven Atmosphäre zwischen Minderheit und Mehrheit und des Verständnisses für die Anliegen der Volksgruppen in Österreich von den Parteien und ihren Funktionären eine minderheitenfreundliche Öffentlichkeitsarbeit geleistet wird.

Im Sinne der staatsvertraglichen Bestimmungen, der Regierungserklärung und einschlägiger Grundsatzklärungen in den Parteiprogrammen, den Beschlüssen, die Entwicklung und Entfaltung der Volksgruppen in Österreich zu gewährleisten, besteht gegenseitiges Einvernehmen den rechtlichen Status für die Existenz der Volksgruppen nicht nur zu erhalten, sondern im Sinne der Bedürfnisse der Volksgruppen auszubauen.

Es besteht gegenseitiges Einvernehmen, daß sämtliche offenen Fragen, auch im Zusammenhang mit der bevorstehenden Schulregelung in Zukunft nur im Konsens mit den anerkannten Volksgruppenorganisationen, die sich "für die Interessen der Volksgruppen einsetzen", geregelt werden.

Im Sinne des von mir vorgeschlagenen neuen Dialogs zwischen Minderheit und Mehrheit gehe ich von Ihrer Zustimmung zum Inhalt dieses meines Schreibens aus.

und achtet!

Karel Smolle

Positivne reakcije zveznega kanclerja

Tej pisemni zahtevi Karla Smolleta, da se naj v bodoče odločitev o manjšinskih zadevah sklepajo v soglasju z manjšino, se je zvezni kancler Vranitzky priključil takoj po parlamentarni debati o šolstvu. Smolle je pismo, ki ga objavimo v faksimilu skoraj v celoti, poslal predsed. parlamentarnih strank.

Kaj je iztržil poslanec Karel Smolle?

Kaj so najvažnejše razlike med pedagoškim modelom koroških strank (in 3-strankarskim paktom z 18. novembra 1987, katerega podlaga je bil pedagoški model) na eni strani ter na drugi strani novim manjšinsko-šolskim zakonom?

Pedagoški model	Novi šolski zakon
Nemški učitelj za nemške otroke — slovenski učitelji za slovenske otroke.	V novem šolskem zakonu takega ločevanja ni.
Drugi učitelj je popolnoma enakopraven razrednemu učitelju. Prednost pri nastavitvi za druge učitelje s slovensko izobrazbo sploh ni upoštevana.	Razredni učitelj ostane prvi učitelj; zanj pride v poštev samo učitelj s polno kvalifikacijo za dvojezičen pouk. Pri nastavitvi imajo prednost asistenčni učitelji z zaključenim tečajem iz slovenščine in ki prihajajo z dvojezičnega ozemlja.
V pedagoškem modelu o tem ni govora.	Asistenčni učitelji morajo obiskovati tečaj za team teaching in spoznavanje zgodovine in kulture koroških Slovencev.
V pedagoškem modelu o tem ni govora.	Veljavnostni manjšinsko-šolski teritorij ostane takšen kakor doslej.
Delitveno število 7, kar bi — na podlagi šolske statistike iz leta 1987/88 — pomenilo 24 dodatnih paralelnih razredov.	Delitveno število 9, kar bi pomenilo samo sedem dodatnih paralelnih razredov.
	Triletna poizkusna doba zakona s spremno strokovno komisijo pri ministrstvu za pouk, v kateri je zagotovljeno sodelovanje strokovnjakov slovenske narodne skupnosti in univerze. Po treh letih mora dati komisija parlamentu poročilo. Vrhu tega je predvideno mesto za pritožbe vseh, ki so zaradi novega zakona prizadeti.
	Treba bo izdelati sodobne učne pripomočke za dvojezični in slovenski pouk.
	V prihodnje se naj nastavijo ravnatelji po objektivnih kriterijih. Ti kriteriji morajo biti izdelani v smislu vmesnega poročila strokovne komisije pri ministrstvu za pouk — torej tistega poročila, h kateremu se priznavajo obe osrednji organizaciji in celovška univerza.
Prostorska ločitev bi v posameznih primerih bila tudi možna, če bi bilo prijavljenih in neprijavljenih manj ko 7 (npr.: 6 + 6).	Ustanovitev paralelnih razredov je možna samo, če je najmanj 9 prijavljenih in 9 neprijavljenih.
Pedagoški model predvideva slovenščino tudi kot prosti predmet, kar bi pomenilo nevarnost, da bi število prijav k dvojezičnemu pouku padlo.	Novi zakon predvideva za prijavljene otroke, ki ne znajo dobro slovensko, dopolnilni pospeševalni pouk.

Haiderjeve žoge niso hoteli . . .

DSG Sele je Haiderju pismeno sporočila, da na selskem igrišču on in njegova žoga nista zaželena. Kljub temu je preteklo nedeljo dopoldan prišel Jörg v telovadnih copatah na nogometno tekmo med Selani in Žitrajčani. Na sprejem je Haider zaman čakal, tudi žoge Selani niso hoteli. Po tekmi so jo sicer zelo hvaležno sprejeli Žitrajčani, Haider in njegov „selski sekundant“ Robert Mak pa sta odšla iz Sel samo z mokrimi nogami, saj je v Selah — nalašč ali tudi ne — deževalo ko iz škafo.

P. S. Povsem nevoljen obiska „gospodov“ je bil gotovo blagajnik društva: Haider & co niti niso plačali vstopnine . . .

Smolle: „Svoj ‚da‘ . . .“

(Nadaljevanje s 1. strani)

Govorniki drugih strank so predvsem poudarili, da pri tem zakonu ni nobenih zmagovalcev in da nihče nima vzroka za evforijo. Večina Zelenih je glasovala proti (za zakon sta poleg Smolleta glasovala še Wabl in Fux), ker, kakor je rekla Freda Meissner-Blau, „zmanjšuje šanse vseh, postavlja ovire tam, kjer jih ne bi smelo več biti, in ker je neumen“.

Druga točka na dnevnem redu državnega zbora, ki je imela opravka z narodnimi skupinami, je bila pospeševanje in podpora narodnim skupinam, o kateri je zvezna vlada včeraj poročala. Od predvidenih 5 mio šillingov so izplačali 4,3 mio, od tega koroškim Slovence 1,45 mio. Vendar, kakor je kritiziral Karel Smolle, dobivajo pod naslovom „pospeševanje narodnih skupin“ denar tudi stranke, gre denar za različne gradnje in za druge namene, tako da je dejanska podpora manjšini dosti manjša. 250.000 šillingov je dobil celó neki kulturni center v Štinacu na Gradliščanskem, v katerem gradiščanski Hrvati niti ne smejo nastopati. Razen tega bi moralo biti pospeševanje manjšin bolj obširno in se ne bi smelo omejevati samo na — nesramno nizko — financiranje narodnostnega dela. Sicer pa je Smolle primerjal finančno podporo avstrijske republike s finančno podporo, ki jo dobivajo Danci v Nemčiji od ZRN: le-ti dobijo od Nemčije letno 218 mio šillingov, to je 200-krat več ko koroški Slovenci.

K pospeševanju manjšin bi seveda sodili tudi HAK, oddaje na televiziji, dvojezični vrtci itd. . .

P. S.: Nekateri parlamentarci so se razburjali, ker je Karel Smolle govoril že več ko dve uri. Karel Smolle na to: „Zelo rad bi bil kratek, zelo rad bi samo rekel: Draga Avstrija, hvala za vso podporo. Ampak žal je vlada v zamudi in lista njenih grehov je pač dolga.“

„Smolletu je uspelo odpreti pot za nov dialog“

V začetku preteklega tedna sta obiskala zastopnika zveznega vodstva Zelenih Pius Strobl in dipl. inž. Werner Moidl NSKS in ZSO. Zaradi včerajšnjega

Na tiskovni konferenci za koroške časnikarje sta odposlanca zveznega vodstva jasno ugotovila, da novi manjšinski zakon nikakor ne odgovarja predstavam manjšine, da „pa je Smolleju uspelo, da napravi iz velike škode vsaj majhno škodo“, tako zvezni tajnik Pius Strobl. Werner Moidl je dostavil, da je Smolletu uspelo odpreti pot za nov dialog, vsa odgovornost za uredniške obljube pa je sedaj

glasovanja v parlamentu o šolskem vprašanju so hoteli Zeleni skupno s koroškimi predstavniki zelenega gibanja slišati stališče obeh osrednjih organizacij.

na strani vlade.

Za koroške Zelene sta zakon jasno odklonila Heinz Mörtl in Hubert Budai, ki pa sta v razgovoru z našim listom dodala, da to nikakor ne pomeni, da koroški Zeleni odstopajo od našega poslanca.

Zastopnik Vestnika pa je tiskovno konferenco izrazil za napade na Smolleta in celo menil, da „Imajo socialisti večjo moralo ko Smolle“.

Brutalno postopanje policije v parlamentu

Med govorom Karla Smolleta je v galeriji poslušalcev v parlamentu prišlo do protestne akcije. Zastopnice Iniciative staršev za dvojezičen pouk, matere šoloobveznih otrok obeh narodnih skupin so začele klicati parolo: „Keine Zustimmung zur Trennung“ in razpele transparente. Predsednik državnega zbora je nato prikinil sejo in pozval redarje in policaje, naj odstranijo demonstrante z galerije.

Policija je postopala s strašno brutalnostjo, ki nikakor ni bila v skladu s težo prekrška demonstrantov. Čeprav so se demonstranti obnašali miroljubno in so hoteli prostovoljno slediti poveljem policajev, so jih ti s silo trgali s sedežev in jih zmerjali. Marija Wakounig, žena našega občinske-

ga odbornika v Kotmari vasi, ki je policaje še opozorila na pred kratkim prestano operacijo na srcu, je pri tem padla in utrpela zlom živcev. Kljub temu se noben od policajev ni brigal zanjo, nasprotno: smejali so se ji, zahtevali so njene posebne podatke, in jo pozivali, naj se neha iti gledališče. Marijo Wakounig so morali peljati v bolnišnico.

Karel Smolle in deželno vodstvo KEL sta obsodila brutalnost policije. Državnemu zboru je Smolle prebral letak Iniciative staršev, v katerem pozivajo parlamentarce, da naj ne sprejmejo novega zakona. Postopanje policije je obsodil tudi poslovodja Zelenih Pius Strobl in najavil, da bodo Zeleni izkoristili vse pravne možnosti za pritožbe zoper to postopanje.

Sele: kdaj se bo tudi občina spomnila trinajstih žrtev?

Enotna lista v Selah je sredi aprila vložila predlog, da naj občina Sele poimenuje trg med staro in novo cerkvijo oz. pokopališčem v Selah v „Trg 13 žrtev“. S tem naj bi se občina dostojno in primerno oddolžila selskim žrtvam ob 45-letnici obglavljenja.

Na seji občinskega predstavništva, 17. maja, sta se podžupana Nanti Olip in dr. Zdravko Velik zmenila, da bodo o predlogu razpravljali na naslednji občinski seji, 31. maja. Do tega na tej seji ni prišlo, ker so pozabili predlog EL

dati na dnevni red. Tako je EL poskusila svojo srečo z nujnostnim predlogom. Potrebne 2/3-večine predlog ni dobil, ker so socialisti Tomi Ogris, Jakob Hribernik, Valentin in Josef Dovjak glasovali proti. Njihova „utemeljitev“: frakcija da prej o tem ni sklepala, zato menda niso bili v stanju samostojno odločati.

Zdaj bodo v Selah razpravljali o predlogu šele jeseni na naslednji občinski seji. Nejasno pa bo do takrat ostalo, kdaj oz. ali se bo občina sploh primerno spomnila svojih 13 žrtev.

Vsako leto organizirata Kluba koroških Slovencev iz Maribora in Ljubljane enodnevni izlet, povezan z družabnim srečanjem s krajevnimi prosvetnimi društvi. Za letošnje leto sta se oba Kluba odločila, da se srečata s Slovenskim prosvetnim društvom „Edinost“ v Pliberku.

V dopoldanskih urah so si gostje iz Ljubljane ogledali znamenitosti Podjune, samostan v Šentpavlu v Labotski dolini ter Bergovo galerijo v Pliberku. Mariborčani pa so se

Srečanje Klubov koroških Slovencev

najprej ustavili v Skocijanu, kjer so položili venec na grob župnika Vinka Poljanca, in se tako spomnili prve nacistične žrtve iz vrst koroških Slovencev. Tam so jih pozdravili predstavniki SPD „Vinko Poljanec“, zapel pa jim je otroški zbor, ki ga vodi Helka Milnar.

Popoldne je bilo srečanje s SPD „Edinost“ iz Pliberka pri Florijanu v Vogrčah. Predsednik društva Joško Hudl in mestni svetnik Jože Partl sta pozdravila goste iz Ljubljane in Maribora. V imenu Narodnega sveta koroških Slovencev in Krščanske kulturne zveze je izrekel gostom dobrodošlico in čestitke k 60-letnici ustanovitve Kluba v Ljubljani tajnik KKZ Nužej Tolmajer, in izrazil željo, da bi tudi v bodoče tako pozitivno spremljal delo in življenje koroških Slovencev. Ob tej priložnosti je podelil Janežičevo priznanje tajniku Kluba koroških Slovencev v Ljubljani Stanetu Uršiču in predsedniku Kluba v Mariboru dr. Janku Kusterju za njuno nesebično delo in pomoč koroškim Slovencev. V imenu Zveze slovenskih organizacij pa je dr. Janko Malle izročil mariborskemu klubu Petkovo priznanje. Srečanja sta se udeležila tudi podpredsednik NSKS dipl. trg. Janko Urank in Milena Gröblacher za ZSO.

Kulturni spored so oblikovali vokalni oktet iz Slovenjega Gradca, godba na pihala iz Šmihela pod vodstvom Hanesa Košutnika, učenci Glasbene šole Pliberk, moški pevski zbor Foltej Hartman pod vodstvom Jožka Koncilije, iz svojih del pa je brala Anita Hudl.

Narodne skupnosti naj so subjekt soodločanja

ZASEDANJE
ALPE-JADRAN
V MILLSTATTU

Pred desetimi leti je v Benetkah bila ustanovljena delovna skupnost Alpe-Jadran in v teku tega desetletja je dokazala, da je sodelovanje med članicami iz različnih kulturnih, geografskih, jezikovnih, političnih in gospodarskih središč možno in da uspeva. Viđen izraz tega sodelovanja je petjezičnost (slovensko, nemško, italijansko, hrvaško in pa madžarsko) poslovanje delovne skupnosti. Trenutno so sledeče

dežele članice delovne skupnosti Alpe-Jadran: Koroška, Štajerska, Salzburška, Zgornja Avstrija, Graškiška, Slovenija, Hrvaška, Furlanija-Julijska krajina, Veneto, Tridentinsko-Južni Tirol, Lombardija ter madžarski županiji Győr-Sopron in Železna županija. Na novo so bili v Millstattu sprejeti Lombardija ter Győr-Sopron in Železna županija ter kot opazovalki še dve madžarski županiji.

Lani in letos ima Koroška predstvo v delovni skupnosti in zato je sedanje zasedanje vladnih šefov in vodilnih uradnikov članic bilo na Koroškem. Bilo je 4. junija 1988 v millstattski kongresni hiši. Reči je treba, da se je ta občina res pripravila na gostitev visokih gostov.

Prvič v zgodovini DS Alpe-Jadran, in to zaradi njene desetletnice, so se trije zunanji ministri držav, iz katerih so njene članice, udeležili zasedanja. To so bili avstrijski zunanji minister Mock, jugoslovanski Budimir Lončar in madžarski dr. Peter Varkony. Nad sto akreditiranih časnikarjev pa je potrdilo zanimanje za delovanje delovne skupnosti.

Glavne točke obravnave na zasedanju, ki ga je vodil koroški deželni glavar Wagner kot predsedujoči delovne skupnosti, so bile odnos delovne skupnosti do jedrske energije in vprašanje deponiranja atomskih odpadkov. Pri tem je Bavarska jasno povedala, da izstop iz jedrske energije iz gospodarskih razlogov zanj ne pride v poštev. Kako postati kos vse večjemu prometu, to vprašanje delovne skupnosti že dolgo pesti. Jeseni bo Hrvaška priredila simpozij o možnosti reševanja Jadrana, da ne bo enake ekološke katastrofe kot v Severnem morju. Važna tema je bilo iskanje alternativnih energij, nastopanje na drugih tržiščih, na primer na sovjetskem, izboljšanje medsebojnega informiranja in sklenili so tudi uvedbo alpejadranske publicistične nagrade. Slovenski vladni šef Dušan Šinigoj je v razpravi predlagal katalog dejavnosti za prihodnost in potrebo vključevanja narodnih skupnosti kot subjekt v delovno skupnost.

Zunanji ministri Mock, Lončar in Varkony ter namestnik italijanskega zunanjega ministra so v Millstattu podpisali t. i. Millstattsko izjavo, v kateri med drugim ugotavljajo, da so narodne skupnosti koristen most in važen faktor razumevanja in okrepljenega sodelovanja.

Mock je dejal, da bo Avstrija sodelovanje v delovni skupnosti zakoreninila v ustavi in članicam dala možnost podpisovanja meddržavnih pogodb; Lončar se je brez pridržkov izrekel za sodelovanje jugoslovanskih republik v delovni

Z desne: Budimir Lončar, Leopold Wagner in Alois Mock.

skupnosti, kajti Jugoslavija kot neuvrščena država podpira vse oblike evropskega sodelovanja, ker služijo odpiranju in sodelovanju ter so v smislu KEVS-a in evropske demokratizacije. Namignil je možnost vključitve Črne gore v delovno skupnost. Varkony pa je izpostavil pomen sodelovanja med državami ne glede na družbeno ureditev.

Alpe-Jadran, „laboratorij integrirane Evrope“, to je bila ena od ocen delovne skupnosti. Če bo to res, se bo pokazalo ob odnosu članic, ki samé iščejo možnosti sodelovanja na regionalni ravni brez stalnega nadzorstva zveznih in centralnih vlad, do narodnih skupnosti in ali jih bo sprejele kot subjekt. Po desetih letih bi se to skoraj že spodobilo.

Za Alpe-Jadran brez atomskih naprav

Tako rekoč ob robu zasedanja delovne skupnosti Alpe-Jadran, a nikakor ne na robu zanimanja, temveč kar precej v središču pozornosti je potekala tiskovna konferenca, na katero je vabila v soboto, 4. junija 1988, Koroška iniciativa proti JE Krško v gostilno Wallner v Millstattu. Na konferenci — njeno geslo „Alpe-Jadran brez atomskih naprav“ je v treh jezikih (slovensko, nemško, italijansko) pozdravljalo s transparenta — so Hannes Augustin iz Salzburga, Mathias Reichl iz Zgornje Avstrije, prof. Devide iz Zagreba, Neža Exel iz Ljubljane in Pepo Mandel iz Koroške opozorili na nevarnosti jedrskih naprav, posebno obstoječih jedrskih elektrarn in nuklearnega orožja, ki ga je predvsem v Furlaniji dosti; zahtevali so obvezni meddržavni pristaneč za vse JE, ki jih gradijo v 100-kilometrskem obmejnem pasu, nadalje izstop iz jedrske energije. Centralna zahteva je bila, naj delovna skupnost Alpe-Jadran sklene izstop vseh članic oz. opazovalk iz jedrske energije in naj koroški deželni zbor zahteva, da JE Krško zaprejo. Veliko va-

žnost so govorniki namenili iskanju in odpiranju alternativnih energij, predvsem pa sončni energiji. V tej zvezi je gospa Exel poročala, da v Sloveniji, kjer bo morda veljal atomski moratorij do leta 2000, že zelo plodno delujejo delovne skupnosti za izkoriščanje sončne energije in za produkcijo solarnih naprav.

Soglasno pa so ekologi ugotovili, da bo treba na vsak način spremeniti način življenja in odnos do uporabe energije ter končno zaježiti hudo onesnaževanje okolja.

Pepo Mandl pa je dejal, da bo Koroška iniciativa proti JE Krško v splošnem ekološkem smislu spremenila svoje ime.

-wafra-

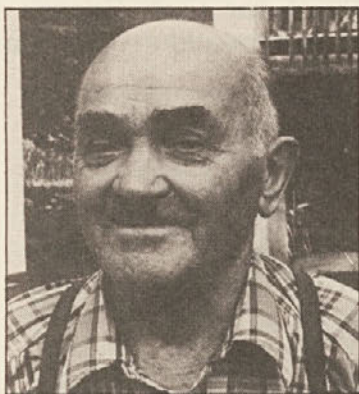
Iniciativa proti JE Krško je vabila na tiskovno konferenco. Desno stoje: duša initiative: J. Mandl

Poslovili smo se od Matevža Wakouniga

Na praznik Rešnjega telesa, v četrtek, 2. junija, je bil v Šentprimožu pogreb Matevža Wakouniga, po domače Bognarja v Mlinčah. Matevž Wakounig je, kakor smo v Našem tedniku že poročali, umrl v torek, 31. maja 1988. Velika množica pogrebcev od blizu in daleč je bila viden dokaz, kako priljubljen je rajni bil in kako spoštovan.

Mašo zadušnico in pogrebne obrede je v asistenci kapelškega župnika Poldeja Zundra in sveškega župnega upravitelja patra Ivana opravil domači župnik Franc Krištof. Poudaril je, da je rajni bil tako v verskem kakor tudi v narodnem oziru zgled in neupogljiv steber, ki je pomagal, kjer je bilo treba, in se vključil v delo za skupnost. To je pokazal tako, da je bil dolga leta cerkveni svetnik, občinski odbornik in pa vnet kulturni delavec.

Na grobu se je v imenu Narodnega sveta koroških Slovencev, Kluba slovenskih občinskih odborikov in pa KEL poslovil od rajnega podpredsednik NSKS dipl. trg. Janko Urank. Dejal je, da je Matevž Wakounig takoj po vojni bil eden od tistih, ki so z vso vnemo, globokim prepričanjem in dejansko pomočjo podprli samostojno politično kandidacijo koroških Slovencev. Zanj kot zavednega Slovenca je bilo povsem jasno, da je svoje otroke zaupal Slovenski gimnaziji in jim dal na pot v življenje vse tisto, kar dela človeka delavnega in poštenega. V imenu EL Žitara vas je ob odprtem grobu

† Matevž Wakounig

spregovoril Tinej Hribnik in se mu zahvalil tako za njegovo delovanje kot politični občinski mandatar v petdesetih letih kakor tudi za vse nasvete in zglede mlajšim rodovom, šenprimški cerkveni zbor je pel v mrtvašnici, med mašo in ob odprtem grobu, kjer je zapel tudi moški zbor „Kočne“ iz Sveč rajnemu v slovo.

Naj bo Matevžu Wakounigu domača slovenska zemlja lahka.

-wafra-

Velika množica pogrebcev od blizu in daleč je pospremila Bognarjevega očeta na njegovi zadnji zemeljski poti.

Kotmara vas: nastop „Poslednjega moža“

Marsikoga, predvsem moškega, pa tudi kako žensko je zas(k)rbelo, ko smo slišali, da bodo v nedeljo, 5. junija 1988, zvečer nastopili v farnem domu v Kotmari vasi igralci farne mladine iz Vogrč s poučno igro „Poslednji mož“. To srbljenje in ta zaskrbljenost sta tudi spravi li kar lepo število radovednežev v farno dvorano. Vsakdo je bil hvaležen, da je prišel.

Nasmejali smo se, kakor že dolgo ne več. Na odru smo videli zanimivo dogajanje. Morda je ta ali drug(a) prepoznal(a) v kaki osebi drobec same(ga) sebe. Hišni tiran(ček) Petelin, ki se ima za poslednjega moža na tem svetu, ker ga pač družina tako

pridno uboga — iz ljubezni seveda —, ta Petelin mora nekega zdravega trenutka spoznati, da le ni vse tako, kakor se njemu zdi. Toda on ravna zares moško — in morda je v tem poslednji mož, v resnici — svojim dragim, seveda tudi dragim svojih dragih, je hvaležen, da so mu odprli oči in pogled na resničnost. Če bi le tudi drugi diktatorji, ki imajo obširno politično moč, in njihovi posnemalci, ki pa si morajo deliti oblast z ljudstvom, ravnali tako pametno in zares moško.

Hvala Vogrčanom za ta veseli obisk. Igrali so dobro. V Kotmari vas so skidali velik koš zdravega smeha.

Izlet Posojilnice in Zadruga Železna Kapla

Okoli 50 članov Zadruga in Posojilnice Železna Kapla se je na binkoštni ponedeljek odzvalo povabilu naših slovenskih ustanov in smo se udeležili družabnega izleta v Slovenijo.

Zgodaj zjutraj nas je pobasal Sienčnikov avtobus, naš domačin Stani Smrtnik pa nas je varno pripeljal najprej v Ljubljano, kjer smo si ogledali mogočen Cankarjev dom in nato še mesto Ljubljano. Pot nas je vodila naprej proti Urhu pri Ljubljani. Tam smo si ogledali muzej, ki spominja na grozodejstva, ki so se godila temkaj med vojno. Nekateri od nas je obletavalo kar mrzlo po hrbtu, ko smo si to ogledovali. Naša naslednja točka pa je bil Bled in Blejsko jezero. Sicer je bilo za kopanje še malo premrzlo, zato pa so se nekateri pustili voziti s „kučijo“. Drugi pa so občudovali lepoto tega kraja, ki je res edinstveno lep. Nazaj grede pa smo se ustavili na Brezjah, ker smo imeli sv. mašo in šmarnice. Ko pa smo srečno prispeli spet v Železno

Kaplo, se nismo takoj odpravili domov, temveč smo se še v hotelu OBIR skupaj vsedli, da je imelo tudi naše domače podjetje „gšeft“ z nami.

Vso organizacijo in stroške tega izleta pa sta prevzeli Posojilnica in Zadruga Železna Kapla, za kar se udeleženci tega lepega in družabnega izleta prisrčno zahvaljujemo predsednikoma Andreju Rapoldu in Vladimirju Prušniku.

Udeleženec

● Celovec

„Vrednost skupnega kulturnega prostora“

Koroški Slovenci relikv ali enakopraven del slovenske kulture
Čas: četrtek, 16. junij 1988, ob 20. uri

Kraj: Mladinski dom v Celovcu
Prireditelj: Slovenska prosvetna zveza

Diskutirajo: Ciril Zlobec, Vladimir Kavčič, Matjaž Kmecl, Ace Mermolja, Janko Zerzer in Janko Malle

Ob 10-letnici DOBROLSKIH NOVIC

Dobrolske novice vabijo na jubilejni koncert

35 let ansambla Slavka in Vilka AVSENIKA

Čas: v nedeljo, 26. junija 1988, ob 20.30; kraj: v samostanu Dobrla vas

Vsi prisrčno vabljeni!

Zanimiva razstava v bilčovski Posojilnici

Zadnji petek, 3. junija, je bila v prostorih bilčovske Posojilnice otvoritev razstave umetnika Janeza Černača.

Zal umetnik ob otvoritvi razstave ni bil navzoč, zato pa sta ga predstavila sicer — na žalost majhnemu številu navzočih — dr. Michael Weber in mag. Alenka Weber.

Janez Črnač, letnik 1937, je rojen v Gorenji vasi pri Mirni na Dolenjskem. Leta 1963 je diplomiral na gozdarskem oddelku biotehnične fakultete v Ljubljani. Do leta 1979 je delal

z gozdnjem gospodarstvu Kočevje, sedaj je zaposlen v Republiškem komiteju za kmetijstvo, gozdarstvo in prehrano v Ljubljani.

Umetnik — samouk je imel več samostojnih in skupinskih razstav v Sloveniji. Njegova dela predstavljajo krajino in živalske sledove. Janez Črnač je tudi lovec, kar se odraža na poseben način v njegovih delih.

Zanimiva razstava je odprta še do 16. julija 1988.

Pogovor z dr. Vospernikom . . .

(Nadaljevanje s 3. strani)

morebitne neskladnosti s črko in duhom novega zakona. Le tako bo možno doseči vse tisto, kar si od novega zakona pričakujemo.

NAŠ TEDNIK: Kaj bo pomenil novi šolski zakon v praksi? Bo se sploh mogel uveljaviti?

DR. VOSPERNIK: Izvedba novega šolskega zakona v praksi bo seveda močno odvisna od vseh faktorjev, ki pri uveljavitvi takega zakona sodelujejo; to so učitelji, sedanji in bodoči, to so starši, to so zlasti šolske oblasti. Zlasti je upati, da bosta stari in novi učitelj našla tisto mero pogojev, ki jima omogoča uspešno in pedagoško utemeljeno sodelovanje. Zato bo ta pripravljenost za sodelovanje močno odvisna od izobrazbe obeh dveh učiteljev in od njih pripravljenosti za pedagoški dialog.

NAŠ TEDNIK: Pot, za katero se je Karel Smolle odločil skupno z NSKS, KEL in KKZ, ocenjujejo nekateri pripadniki narodne skupnosti tudi s skeptiko. Ali je imel Karel Smolle kako drugo alternativo?

DR. VOSPERNIK: Po moji presoji v tej situaciji za Karla Smolleta ni bilo druge alternative. Odprl se je v zadnjih mesecih dialogu, čas ga je gotovo prehitel, tako da se ta dialog s strankami še ni mogel razviti do tiste oblike, ki bi bila zaželena, vendar je treba to pričeto pot, kakor tvegana najže je, nadaljevati. Naj še dodam: prvič v zgodovini druge republike je določen v veljavnem zakonu dvojezični teritorij, za katerega se v vseh svojih prizadevanjih borimo. Edinole teritorialni princip je v sklopu pravičnih rešitev etničnih problemov za manjšino sprejemljiv. Le-ta pa se je uveljavil s sprejetjem šolske reforme.

● Sveče

Glasbena šola na Koroškem in SPD „Kočna“ vabita na **NASTOP UČENCEV IZ ODDELKOV SVEČE IN ŠENTJANŽ**
Kraj: Galerija Gorše v Svečah
Čas: v soboto, 11. 6. 1988, ob 20. uri

● Borovlje

Glasbena šola na Koroškem in SPD „Borovlje“ vabita na **JAVNI NASTOP UČENCEV IZ ODDELKOV BOROVLJE, SELE, RADIŠE, ŠENTJANŽ in SVEČE**
Kraj: mestna hiša v Borovljah
Čas: v četrtek, 16. 6. 1988, ob 19.30

„Kralj Matjaž“ in ansambel „Korenika“ pri gradiščanskih Hrvatih

V nedeljo, 29. maja, sta MoPZ „Kralj Matjaž“ (vodi: Hanes Košutnik) in ansambel „Korenika“ (pod vodstvom Alberta Kraigerja) gostovala pri gradiščanskih Hrvatih. Namen gostovanja je bil spoznati, kje in kako živijo naši hrvaški prijatelji — s tem pa tudi spoznati življenje druge narodne manjšine v Avstriji. Zavedajoč se dejstva, da se pripadniki avstrijskih narodnih manjšin med sabo vse premalo poznamo, so Matjaževci sklenili, da bodo na 3. libuško žegnanje (21. 8. 1988) povabili v Libuče ansambel „Kolo slavuj“ ter madžarsko glasbeno skupino iz Oberwarta.

COGRŠTOF / PLIBERK / LIBUČE — U Cogrštofu su nedilju 29. maja gostovali dva zbori iz Koroške, Slovenci iz Pliberka pod Juni i iz Libuča (Loibach). U Farskom centru je na poziv KOLOSLAVUJA jačio zbor „KRALJ MATJAŽ“, koga je dirigirao Hanes Košutnik kot i „ANSAMBL KORENKA“ pod peljanjem Alberta Kraigera. U okviru izmjene će folklorni ansambl Gradiščanskih Hrvata KOLO SLAVUJ 21. augusta gostovati na kiritofu u Libuču.

Visoka pjevana kultura zborov koroških Slovencev u Austriji naredno još nije dovoljno poznata. Ali u Cogrštofu su se naši slušatelji mogli osvidočiti o izvanrednom kvalitetu zbora „KRALJA MATJAŽA“. Osebnost je bila zanimljiva za mnoge slušatelje i prispodoba s našimi hrvatskimi zbori u Gradišću, na ke smo isto punim pravom gzdavi.

Ansambl „KORENKA“ jur postoji 6 ljet i sada pred svim svira kompozicije poznatoga

koroškoslovenskoga kompozitora Hanzija Artača. Mnogi teksti ovoga ansambla su od poznate i znamenite slovenske pjesnikinje 86-ljetne Milke Hartmann. Uprav nje teksti su nastali narodno blago i u zadnjem vrimenu profesora Hartmann čuda sudjeluje s Hanzijom Artačem.

„Ostanimo prijatelji“ je bilo geslo ovoga zvanarednoga otpodneva u Farskom centru u Cogrštofu. Ova priredba sa svojom konferancijom, u koj se je opomenulo na tešku manjinskopoliitičku situaciju Slovencev pod Juni (im Jauntal), je kanila i našim Gradiščanskim Hrvatom pokazati, da se u Koroškoj Slovenci ponekad moraju još čuda teže i grčevitije boriti za svoja prava, nego znamda Hrvati u Austriji.

Neka i nađalje ostaju svi oni prijatelji, ki se poštuju jedan drugoga i toleriraju identitet svojega susjeda, iako je tyran

Koncert libuškega moškega zbora in šmihelskega ansambla — skupini je spremljal tudi predsednik „Kralja Matjaža“ dr. Ma-

tež Grilc — je bil v farnem domu v Cogrštofu/Zagersdorf na severnem Gradiščanskem. Ta hrvaška (Dalje na strani 13)

JUBILEJNI KONCERT OB DESETLENICI GLASBENE ŠOLE

ČAS: NEDELJA, 19. junija 1988, ob 15. uri

KRAJ: VELIKI JAVNI STUDIO AVSTRIJSKEGA RADIA

Sodelujejo: sedanji in nekdanji učenci Glasbene šole, ki študirajo na Deželnem konzervatoriju v Celovcu ter na visokih šolah za glasbo v Gradcu in Solnogradu

Slika zgoraj: Mešani pevski zbor iz Sel (desno: dirigent Franci Čertov); Spodnja slika z leve: Mladinski zbor (vodi prof. Mirko Lausegger); Kvartet iz Gradca (z leve: Marko Čik, Danijel Sturm, Milan Piko in Jožef Wutte); dijaki so pripravili prispevek R. Fedricha „Mächtige Herren regieren das Land“ in „Der Rattentänzer“; Recital dijakinj in dijakov; prispevek „Vam preživelim“ — v spomin selskim žrtvam.

Tridesetič je stopila
je na pevski in recitacijski
vsakoletne šolske akademije
ljo, predočila širši javnosti
skem, likovnem in literarnem
zije kakor tudi društvenem
katerimi je Slovenska akademija
so s svojimi nastopi v celotni Sloveniji
pričali trdno življenjsko
prav so bili v ospredju
dogodki pred 50 leti.

30. ŠOLSKA AKADEMIJA Izraz trdnosti

V svojem slavnostnem govoru na jubilejni 30. šolski akademiji je ravnatelj dr. Vospernik najprej pozdravil lepo število poslušalcev, med njimi vrsto častnih gostov, in je nato izrazil posebno veselje in hvaležnost predstavnikom in aktivistom selskega Katoliškega prosvetnega društva Planina, da so, kakor vrsta drugih podeželskih društev, s Slovensko gimnazijo pobrateni in tesno povezani.

„Profesorji in dijaki se zavedamo, in se zaveda tega vsa slovenska narodna skupnost, da je

Prav ta obletnica je bila za nas povod, da povabimo v Klub slovenskih študentk in študentov na Dunaju oba predsednika in se tako rekoč „iz prve roke“ pozanimamo, koliko je po petintridesetih letih dvotirnega kulturnega ustvarjanja spet možno razmišljati o morebitni združitvi obeh osrednjih kulturnih organizacij.

Predsednik SPZ Tomaž Ogris je v svojem uvodnem referatu najprej predstavil težišča delovanja svoje organizacije, se nato dotaknil nekaterih problemov, s katerimi je konfrontirano slovensko kulturno ustvarjanje na Koroškem ter zaključil svoja izvajanja z ugotovitvijo, da v bistvu med KKZ in SPZ ni dosti razlik v oblikah in

POROČILO ČASNIKARSKEGA REFERENTA KSŠŠ/D

Predsednika KKZ in SPZ diskutirala

vsebinah delovanja ter je zanj vsekakor še živa vizija po organizacijskem poenotenju obeh kulturnih central.

Za predsednika KKZ dr. Janka Zerzerja pa ni cilj ali vizija „konglomerat“, temveč pošten in odkrit odnos do druge organizacije. „Naučiti se moramo kulturnega sodelovanja, priznavati se moramo k pluralizmu mnenj ter k sožitju, katerega se nam ni treba sramovati,“ je dejal dr. Zerzer.

Letos je minilo 80 let od ustanovitve predhodnice obeh slovenskih kulturnih organizacij — Krščansko-socialne zveze. Sicer še ni popolnoma razčiščeno, katera od kulturnih central je naslednica te organizacije. Vsekakor pa je nekako le prišlo do stališča, ki ga danes odobravata obe organizaciji; po tem je pravna naslednica Krščansko-socialne zveze SPZ, idejno nasledstvo pa si prišteva KKZ.

TEDNIKOV MAGAZIN

Leta 1572 je znani alkimist Leonhard Thorneisser napravil prvo kemično analizo mineralne vode v Rogaški slatini in ugotovil, da vsebuje voda nadpovprečno veliko magnezija in zelo malo kuhinjske soli in se tako znatno razlikuje od drugih mineralnih voda v Evropi. Zdravilno moč mineralne vode v Rogaški koristijo zdaj že nad 300 let, zdravilišče v Rogaški Slatini pa slovi kot eno izmed najbolj renomiranih zdravilišč za obolenja prebavnega in želodčnega trakta. Mnogo gostov pa prihaja v Rogaško tudi na „aktivni dopust“.

Zdravilišče Rogaška Slatina vabi

Sredi 18. stoletja so v Rogaški Slatini zgradili prve hotele, danes pa sta na razpolago sodobno zdravilišče in turistični center s 13 hoteli in s kapaciteto 1600 postelj. 180-člansko medicinsko osebje (od teh 18 zdravnikov) se trudi za goste. Polovica gostov prihaja iz inozemstva, od teh pa več ko polovica iz Avstrije. Predvsem Korošci in Dunajčani prihajajo v zdravilišče, ki je bilo že od nekdaj tesno povezano z Dunajem. Od leta 1721 do 1782 so namreč dunajski lekarnarji po odredbi cesarja Karla VI. zajeli vrelce v Rogaški in ustvarili razmere za poznejše gospodarsko izkoriščanje vrelcev.

Zdravilišče Rogaška Slatina je danes največje zdravilišče v Sloveniji, in letno sprejme nad 40.000 gostov iz 36 držav. Os-

nova zdravljenja je pitje mineralne vode, ki pomaga pri vseh obolenjih želodčnega in prebavnega trakta. Mineralna voda vsebuje 1200 mg/l magnezija, kar zelo pozitivno vpliva na človeški organizem. Tudi presnovne bolezni (Stoffwechselerkrankungen) in težave s krvnim pritiskom se dajo s pomočjo te mineralne vode ozdraviti. V posebni terapijski hiši pa so gostom dodatno na razpolago različne terapije, od masaže preko mineralne kopeli do zdravniške kozmetike.

V Rogaško pa ne prihajajo samo bolniki, ampak tudi ljudje, ki si z „aktivnim dopustom“ hočejo obdržati zdravje in poleg tega hočejo preživeti miren dopust. V Rogaški imajo pripravljene tudi posebne programe za kadilce, za ljudi, ki so

izpostavljeni posebnemu stresu, pa tudi za vse tiste, ki hočejo shujšati. Povprečno ostanejo gosti v Rogaški vsaj 10 dni, zdravniki pa priporočajo zdravljenje za vsaj tri tedne. Skoraj 60% gostov prihaja redno vsako leto, kar je gotovo najboljšo spričevalo za celotno zdravilišče. Tudi cene so zelo ugodne, od 330,— šilingov na-

Pripravil Silvo Kumer

prej stane polni penzion za en dan. Zdravilišče Rogaška Slatina pa ima tudi pogodbo s strešno organizacijo avstrijskih zdravniških zavarovalnic, ki v večini primerov krije stroške.

V Rogaško Slatino najhitreje pridete z avtomobilom v dveh urah preko Holmca, Velenja in Celja. Kraj Rogaška je v nad-

morski višini 220 metrov in je predalpskega podnebja, kar je menda posebno ugodno za zdravljenje že omenjenih bolezni.

Za vse tiste, ki bi radi preživeli v Rogaški tudi zanimiv dopust, pa imajo pripravljeno — rekreativni program, od tenisa do plavanja. Zvečer si lahko gosti ogledajo filmske predstave ali pa eno izmed številnih kulturnih prireditev, ki so že vsa leta sestavni del ponudb tujskega prometa.

Vodstvo zdravilišča Rogaška Slatina načrtuje — kljub obilni ponudbi — za bodočnost razširitev in modernizacijo svojega programa. Tako napr. gradijo igrišče za golf, načrtovan je kazino, vrhu tega pa so vsi medicinski stroji in naprave na zadnjem stanju razvoja.

Zdravniški nasveti

Naš tednik: *Gospod dr. Sienčnik, pogostokrat tožijo starši, da so otroci zasušeni, zlasti še po vročini. Kaj je vzrok temu?*

Dr. Sienčnik: Da, otroci so zelo pogosto zasušeni. Vzroki so različni. Kot prvo je treba izločiti zasušenje organskega značaja, na primer zoženje črevesja v spodnjem območju, motenje motilite črevesja, v redkih slučajih tudi nevrološkega vzroka. V večini je vzrok napačna prehrana s pogosto psihično kombinacijo, s tendenco zadržanja blata.

Naš tednik: *Kaj morajo starši upoštevati?*

Dr. Sienčnik: Važno je, da ima otrok v glavnem vsak dan svoje blato in da je blato mehko oz. da brez bolečin otrok izrine blato iz črevesja.

Naš tednik: *Od katere dobe otroštva so otroci že zasušeni?*

Dr. Sienčnik: Otroci so lahko že zasušeni v dojenčkovi dobi. Če se organski vzrok izloči, je v glavnem vzrok zasušenja napačna prehrana, kakor npr. če je delno adaptirana dojenčkova hrana preveč koncentrirana. S tem, ko se dojenčkovo hrano malo razredči, ima otrok mehko blato, in ima tudi manj vetrov. Ko s 3 meseci dodamo k hrani še sadje in zelenjavo, postane blato bolj mehko. Samo v redkih slučajih naj se dodaja za regulacijo blata mlečni sladkor.

Omeniti je tudi treba, da dojenčki, ki so polno dojeni, včasih po več dni nimajo blata. V tem primeru to ni zasušenje, to je normalen pojav.

Naš tednik: *Če starši zasušenja dojenčka ne upoštevajo, se lahko iz tega razvijejo posledice?*

Dr. Sienčnik: Seveda, s tem ko ima otrok trdo blato, ga boli pri odvajanju blata, pogosto se natrga sluznica spodnjega dela črevesja, na blatu so pogosto krvave obloge. Zaradi bolečin otrok drži blato nazaj, blato se kopiči v črevesju, otrok ima v trebuhu bolečine. Če to dalj časa traja, se črevesje raztegne in če se to ne upošteva, se razvijejo nepopravljive napake črevesja.

Pri večini odraslih, ki imajo s prebavo težave in morajo redno jemati odvajalna sredstva, je bil začetek že v dojenčkovi dobi.

Naš tednik: *Se lahko zasušenje pri otroku razvije v poznejši dobi?*

Dr. Sienčnik: Zasušenje se lahko razvije v vsaki dobi življenja. Kritična faza je v dobi, ko otrok postane čist, oz. ko se ga začne posajati na kahlico, to je v dobi drugega in tretjega leta. V tej dobi ima otrok že tendenco biti čist, torej zna že zavestno zadržati blato. Ker mama navadno zamudi tisti ugodni trenutek, otroka kar posadi na kahlico, le-ta pa drži blato nazaj. Kakor vsak odrasli ve, da čez določen čas tisti

sen na svoj „produkt“ in se že veseli na naslednji dan, ko bo spet kaj novega produciral. S to metodo smatra otrok svoje blato kot čisto nekaj naravnega in se mu tako tudi odvzame gnus pred blatom.

Naš tednik: *Kateri so še nadaljnji povzročitelji zasušenja, npr. vročina?*

Dr. Sienčnik: Pogosto so otroci po vročini zasušeni. Tu je več vzrokov. Med vročino so otroci s potenjem izgubili veliko tekočine, dovaja se jim premalo tekočine, tudi običajna prehrana med boleznijo se spremeni in po navadi se prekine običajni ritem odvajanja blata. Posledica je trdo

Naš tednik: *Kaj pa v teh slučajih, ko je otrok neprestano onesnažen z blatom okoli zadnjice, ko otrok „ne more blata zadržati“?*

Dr. Sienčnik: Ja, tu se je pa že marsikaj zamudilo. To nastane pri večjih otrocih, ki bi morali že biti čisti, pogosto pri šolskih otrocih, včasih celo pri pubertetnikih. Pri teh usmiljenja vrednih otrocih se je začelo z navadno zasušitvijo, ki se ni zdravila. Pri teh otrocih je spodnji del črevesja in debelo črevo polno starega blata. Črevo je raztegnjeno, nima več nam vsakemu znanega občutka „polnega črevesa“. Pri teh otrocih neprestano odteče še tekoče blato iz višjih delov črevesja mimo starega blata in tako tekoče blato neprestano onesnažuje hlače. Tak otrok ne more več regulirati svojega blata. To se ne da več zakriti in jasno je, da tak otrok postane žrtev svojih sošolcev.

Naš tednik: *Je tu še kakšna pomoč?*

Dr. Sienčnik: Tudi tu se da dobro pomagati. Kljub temu da imajo taki otroci že zelo stegneno črevo, se da še popraviti, ker ima otrok v glavnem dobro lastnost obnove. To je v resnici zelo ekstremna zasušitev in princip terapije ni kaj drugačen, kakor sem že omenil pri zasušitvi. Staršem pa nujno svetujem, da tega ne morejo po svoje terapevtizirati, tu je potreben dolgoročen terapevtski koncept.

Naš tednik: *Zakaj se ne priporočajo odvajalna sredstva?*

Dr. Sienčnik: Pri določenih indikacijah so odvajalna sredstva potrebna, odvajalna sredstva pa niso primerna pri kroničnem zasušenju, ker lahko dovedejo do motenja v gibanju črevesja. Odvajalna sredstva so utemeljena pri otrocih samo v izjemnih primerih.

Naš tednik: *Kakšen vpliv ima pri tem psiha?*

Dr. Sienčnik: Psiha na vse to centralno vpliva. Važno pa je, da se v teh primerih izloči organski vzrok zasušitve. Upoštevati je treba, da vsaka kronična zasušitev sekundarno vedno privede do organskih motenj. Dalje traja taka okvara in starejši je pacient, težje se okvara popravi. Kakor sem že v uvodu povedal, imajo otroci zelo veliko tendenco h korekturi okvare, če se primarni vzrok zasušenja odpravi.

Pogovarjala se je Heidi Stingler

Obstipacija oziroma zasušitev

Tokrat smo se obrnili s prošnjo za zdravniški nasvet na otroškega zdravnika dr. Matjaža Sienčnika, ki je bil rade volje pripravljen, da je odgovoril na vprašanja, katera pogostokrat stavljajo starši. Namreč: kaj storiti, če je otrok zasušen?

vsakemu znani občutek polnega črevesja mine. Odrasli lahko, ko ima čas, zavestno svoje blato izloči, tega pa majhen otrok še ne zna. Posledica je, da se pri otroku nabira blato. K sreči imajo v glavnem taki otroci v spanju, ko so sproščeni, blato in s tem se prepreči večje nabiranje blata. Na žalost pa ta mehanizem ne obstaja vedno. Dalje drži otrok blato v črevesju, bolj je trdo, bolj ga boli pri odvajanju blata, zato še bolj drži nazaj: to je fatalen krogotok.

Naš tednik: *In kaj se lahko napravi proti?*

Dr. Sienčnik: Ne prezgodaj posajati otroka na kahlico in ga ne grajati, če se je pokakal v hlače, temveč ga pozitivno motivirati. Idealno je, da se razvije konstantni ritmus, k temu pripomore prehrana, ki mehča blato.

Naš tednik: *Kaj smatrate Vi kot pozitivno motivacijo?*

Dr. Sienčnik: Pri tem mislim, da se otroka ne graja, temveč hvali, ampak spet ne toliko, da se otrok počuti pod pritiskom, če bi se mu le ne posrečilo in bi bil razočaran zaradi svojega neuspeha. Staršem povem, naj si skupno z otrokom ogledajo tisti „produkt“ v kahlici, mogoče se pokaže z malo fantazije v obliki kakšnega „polžka“ ali „ribice“, ali pa celo kakšne „kravice“. Otrok je pono-

blato. In spet se razvije isti mehanizem, kakor sem preje omenil; trdo blato, bolečine itd. Če se ta ciklus ne prestreže, se lahko razvije kronična obstipacija oz. zasušitev. Tudi potovanje je lahko vzrok zasušenja, ker se med potovanjem največkrat prekine redni cikel. Zato svetujem pri manjših otrocih, naj starši jemljejo kahlico s seboj, ker manjši otrok v glavnem ne gre na tuja stranišča.

Naš tednik: *Kaj je potrebno storiti, če se je otrok le zasušil?*

Dr. Sienčnik: Kot prvo je treba odstraniti „zamašek“ in to s tem, da se otroku da klistir, v lažjih slučajih zadostuje tudi mikroklist. V večini primerov je s tem že opravljeno, treba je samo še paziti na primerno hrano in otroka motivirati k dnevnemu odvajanju blata.

Naš tednik: *Če se pa to vedno in vedno ponavlja, kaj pa potem?*

Dr. Sienčnik: Potem je treba jemati več tednov sluzasto sredstvo, ki se ne resorbira, ki ne draži črevesa, kot na primer parafinsko olje, dokler se otrok ne navadi na redno odvajanje blata. Pri tem pa je treba zelo konsekvntno dieto, kakor tudi pozitivno motivacijo otroku. To ne gre brez redne zdravniške preskrbe, potrebni so zelo konsekvntni postopki.

LILIT

PIŠE MILKA HODOBNIK

„Identiteta in dvojezičnost“ se imenuje študija, ki so jo pripravili znanstveniki s celovške univerze v sodelovanju z Slovenskim znanstvenim inštitutom. Predstavitev te študije sem pred nekaj dnevi doživela v novoustanovljeni KOKO-delavnici (= Izobraževalna delavnica za dvojezično komunikacijo). Medtem sem si pa tudi že vzela čas, da sem, sicer bolj na hitro, prebrala tudi celotni spis te študije.

Raziskovalci so se spoprijeli s to tematiko predvsem, da bi našli vzroke za velikokrat iracionalno emocionalnost, ki povzroča toliko jeze, intolerance in sovraštva do naroda — soseda. Ker nočem dajati kakih kritičnih pripomb k tej študiji in se tudi ne smatram za sposobno, da bi se spustila v temeljitejšo znanstveno razglabljanje, bi na tem mestu iztresla samo nekaj svojih misli, ki so se mi porodile ob branju raziskave.

Na podlagi številnih intervjujev, ki so jih raziskovalci imeli z zavednimi in bolj ali manj asimiliranimi Slovenkami in Slovenci, so razdelili vse povprašane v pet kategorij, tipov.

1. Zavedni Slovenec, politično aktiven, ki se vedno in povsod in tudi tedaj, če utripi osebno škodo, prizna za Slovenca.

2. Zavedna Slovenka, se prizna za Slovenko, ni pa politično aktivna. Udejevuje se bolj na kulturnem področju.

3. Kulturni nihac (Kulturpendler) se počuti v obeh kulturah doma. Se noče jasno opredeliti. Odgovarja slovensko, če ga kdo slovensko nagovori. Se imenuje za Vindišarja, zavedne Slovence/-ke ima za radikalne.

4. Asimiliranka se ima za Nemko, včasih celo še za vindišarko. Slovensko govori samo še tedaj, če nujno mora (npr. z babico, ki jo je skrila v svoji kleti).

5. Radikalni asimilant, se ima za domoljubnega Nemca, ne prizna, da živijo na Koroškem tudi Slovenci, kvečjemu to, da se tu in tam pojavljajo t. i. Vindišarji.

Ni mu dosti, da se je njegova družina že zdavnaj asimilirala, k asimilaciji hoče animirati in prisiliti tudi druge.

Ta razporeditev v navede-

ne tipe se mi zdi zelo zanimiva, čeprav nekoliko poenostavljena. Vseeno pa nam pokaže, da se sme za zavednega Slovenca šteti tudi tisti, ki ni ravno politično aktiven (glej drugi tip) in da moramo v bodoče razlikovati med tistim, ki se je na tihoposlovljivo in asimiliralo (števil. 4), in tistim, ki hoče lastno asimilacijo kronati s tem, da asimilira še druge.

Če bi sedaj verjeli v prav-

venke in Slovenca na Koroškem.

Samo nekaj tipov, ki mi pride na misel na primer:

1. High society — Slovenci, ki se rokujejo z vidnimi (nemškimi) predstavniki in so zaradi tega postali že tako mogočni, da samo še od zgoraj gledajo na navadne Slovenke in Slovence.

2. Nastavljeni slovenskih firm, obratov in central, ki so na zaščitnih delovnih mestih in se le zelo težko vživijo v slovenskega delavca/delavko, ki je s svojim priznanjem k slovenstvu velikokrat izpostavljen javnemu sramotenju.

3. Slovenke in Slovenci, ki se čutijo poklicani za socialno-kontrolni organ, in radovedno opazujejo javno in privatno življenje svojih soljudi, poizvedene novice pa radi širijo po svetu. Neki nemški prijatelj mi je potožil, da bi lahko celo knjigo izdal o najbolj intimnih pripetljajih, toliko novic so mu že znosili naši sovrstniki.

4. ...

5. ...

Ker pa ti tipi niso stereotipi, bomo ugotovili, da je v vsakem od nas najti malo high society, častihlepnosti, prenaplega obsojanja in veliko preveč kontrole in radovednosti o stvareh, ki nas pravzaprav nimajo kaj brigati.

Pogled na sebi enake

ljice in videli stvar čisto poenostavljeno, bi se lahko kratko malo prišteli nemu izmed zgoraj nevednih tipov (za bralke in bralce slovenskega časopisa, kakor je NT, prideta v poštev predvsem prvi in drugi, redko tudi tretji tip), in tam bi se znašli med sebi enakimi s katerimi bi lahko živeli v ljubezni in spoštovanju vse do konca svojih dni. Lepo bi bilo ...

Toda kaj, ko lahko brez dolgega premišljanja razdelim že samo prvi dve skupini v več podskupin, ki se druga v drugo le težko vživita, tako da si velikokrat težita že itak težko življenje Slo-

CARTRANS

Paulitschgasse 7, 9020 Klagenfurt/Celovec, telefon: (04 63) 51 26 80

*Vam olepša dopustniške dni
na prelepi jadranski obali!*

ŽE VESTE?

Samo malo časa bo še

Mohorjeva

oblikovala in tiskala za naše potrebe na starih strojih.

V kratkem bo stala v poslopiju
Mohorjeve **najmodernejša**
slovenska tiskarna v Celovcu.

1. Sprememba pri pokojnini za vdove

Doslej je pokojninski zavarovalni zakon predvideval, da je dobila vsaka vdova v primeru smrti moža vse življenje pokojnino. Od leta 1988 naprej pa dobi vdova pokojnino le še za dve leti in pol. Toda tudi tu so izjeme: vdova dobi pokojnino celo življenje, če je zakon trajal dalj ko deset let, če ni zaposlena ali v primeru, da mora skrbeti za otroka oziroma za otroke. Omejitev pokojnine za vdove velja sa-

MePZ „Gorjanci“ iz Kotmare vasi (vodi Joško Pack)

Novosti pri pokojninski zavarovalnici

mo v primeru, če je bila vdova ob času smrti moža mlajša ko 35 let.

2. Brezplačna pokojninska zavarovalnica za matere pohabljenih otrok

Do razveseljive spremembe je prišlo za matere, ki skrbijo za pohabljenega otroka. Tem materam do 27. leta starosti pohabljenega otroka ni treba plačati prispevka za pokojninsko zavarovalnico. Važno pri tem je, da te matere niso avtomatično zavarovane, ampak da morajo oddati primerno prošnjo pri pokojninski zavarovalnici.

3. Kdor gre prej v pokoj, dobi manj pokojnine

Najvažnejša sprememba pri pokojninski zavarovalnici je ta, da se je čas odmeritve za pokojnino (Bemesungszeitraum) zvišal od 10 na 15 let. Konkretno to pomeni, da bo vsak, ki gre prej v pokoj, dobil manj pokojnine. Kdor je lani dokončal 55. leto starosti (ženske) oz. 60. leto starosti (moški), bo dobil pokojnino še odmerjeno po zadnjih desetih letih zaslужka.

Čas odmeritve za pokojnino bo letno zvišan za eno leto (do maksimalno 15 let).

H. St.

Jozej Miksche (levo) je prejel spominsko darilo od zborov „Hotuljci“

Del moškega zborov SPD „Bilka“ iz Bilčovsa (vodi Joško Boštjančič)

SLOVENSKO PROSNO DRUŠTVO „ZVEZDA“ V HODIŠAH JE V MINULO SOBOTO, 4. JUNIJA, NA SREČANJE ZBOROV K SVETIJU V PLEŠERKO. ŠTEVILNI KOVALCI SO ZASEDLI DVORANO DO ZADNJA KOTIČKA IN SO BILI OČIVIDNO PRAV ZAVOLJNI Z DOBRO PRAVLJENIM SPOROM. NASTOP ZBOROV JE POVEZOVAL Z IZBRANIMI BESEDAMI IN RECITACIJAMI V OBEH JEZIKIH ALOJZ ANGERER.

Uspelo srečanje zborov v Hodišah

Po nastopu združenega zborov „Hotuljci“ iz Kotelj pri Ravnah na Koroškem in „Zvezda“ iz Hodiš (vodi Albin Krajnc) je navzoče domačine in prijatelje domače pesmi od blizu in daleč

pozdravil Alojz Angerer. Poseben pozdrav je še veljal domačemu podžupanu Walterju Samonigu.

„Kljub dogodkom in vsakodnevni diskusiji, kakor je to vprašanje dvojezičnega šolstva na Koroškem in pa tudi narodnostno vprašanje v Sloveniji, naj bo ta večer optimističnega značaja. S pesmijo, ki povezuje narode, hočemo doprinesiti, da se boste počutili ko prijatelji v domači družbi,“ tako je dejal Alojz Angerer v svojih pozdravnih besedah.

Pevce zborov „Hotuljci“ iz Kotelj in „Zvezde“ iz Hodiš povezujejo že dolgoletni prijateljski stiki, kar je bil tudi povod za to, da so se odločili skupno stopiti na oder in tako prikazati to tesno prijateljsko vez. Dejansko smo bili presenečeni, da sta ta dva zborov tako ubrano zapela domačo narodno Pavleja Kernjaka „Rož, Podjuna, Zilja“.

S spominskim darilom se je predstavnik Hotuljcev zahvalil hodiškemu društvu za povabilo in je izrazil prepričanje, da bodo zborov tudi v bodoče vezali taki prijateljski stiki.

Kot gostje so bili v Hodiš povabljeni tudi: MePZ „Gorjanci“ iz Kotmare vasi, MePZ „Mojcej“ iz Šentilja, MePZ „Bilka“ iz Bilčovsa in pa Landjugend iz Škofič.

Po odličnem kulturnem sporedu pa sta do poznih jutranjih ur igrala za ples navdušenim gostom dva harmonikaša iz Slovenije. Vsekakor lahko rečemo, da je bila ideja predstavnikov hodiškega društva odlična, da so organizirali tako srečanje, in prav gotovo bo številni obisk zanj povod, da se bomo spet srečali v Hodišah.

Heidi Stingler

KULTURA V SLIKI

Del združenega zborov „Hotuljci“ in SPD „Zvezda“ (vodi Albin Krajnc)

Srečanja zborov v Hodišah se je udeležil tudi podpredsednik NSKS dipl. trg. Janko Urank (tretji z desne).

Domačini iz Hodiš in sosednjih občin so napolnili Svetijevo dvorano do zadnjega kotička

Alojz Angerer

Nastop „Landjugend“ iz Škofič

Zmagovalci nagradnega tekmovanja za mesec maj:

1. NAGRADA:
Plošča za dve osebi —
Gostišče
OGRIS v Bilčovsu

ZMAGOVALKA:
Rozalija Wutte
Breška vas 8
9143 Šmihel

Po eno knjižno nagrado Mohorjeve knjigarne v Celovcu dobijo:

Franc Lube, Ferd. Seelanderstr. 14, 9020 Celovec;
Oto Jamelnik, Rogarjevce 17, 9064 Škofji dvor;
S. Slavka Požgane, Slomškov dom, 9020 Celovec;
Miriam Igerc, Enzenbergerstr. 25, 9020 Celovec;
Marija Perč, Šteben 3, 9142 Globasnica;
Monika Novak, 10.-Oktober-Str. 25, 9020 Celovec;
Kristina Janežič, Leše 4, 9183 Področja;
Peter Korpič, Kršna vas 2, 9141 Dobrla vas;
Peter Kristof, Vidra vas 2, 9150 Pliberk;
Karolina Haderlap, Lepena 19, 9135 Železna Kapla;

Nagradno tekmovanje za mesec junij

1. NAGRADA

KOLO

v vrednosti 2000,— šil.

PODARI JO TRGOVINA

A. BLAŽEJ

ŠENTPRIMOŽ

10 knjižnih nagrad—Mohorjeva knjigarna Celovec

Če ste uganili, kaj slika predstavlja, pošljite pravilni odgovor na uredništvo Našega tednika.

Naslov: Viktringer Ring 26, 9020 Celovec

„Ne boš me pokončal, Hans Hofer. Tle.“

Izveček iz knjige
Janeza Švanjcerja
„Somrak“

Izgubil sem vaju iz spomina, je pomislil Franc Savnik. Moja daljna sorodnika. Gospa Dora Velnik, hlačenoska v ugledni in na daleč znani trgovski hiši, ki je v tistih časih v tem mestu s kostanjevimi drevesi prva z električno razsvetljenimi črkami še v noči razkazovala, kaj ponuja za steklenimi vrati gospodi, delavcem in kmetom. Gospod Velnik, v javnosti spoštovan zakonski mož, z družinskim stolom v sami bližini glavnega oltarja v stolnici, zasebno varavec svoje žene in zapeljivalec mladih in neizkušnih deklet, zažigalec stotaka namesto žveplenke za cigaro, ki si jo je v Brencetovi kavarni vtaknil v usta, in je to storil zato, da je pred sebi podobnim stanom potrdil svojo premoženjsko trdnost. Kje sta, ljuba sorodnika, ki sta šla njegovima otrokoma Tonki in Andražu za krstna botra, širokosrčno prinesla in izročila ženi Katki darilo, potem pa se jima je botrstvo vidno in znenada ohladilo? Ko bi jima bilo kaj do njegove nesreče in do njegovega ponižanja, ki so mu ga napravili Švabi, bi moral začutiti njuo sorodniško zavzetost in pomoč. Niso ju odpeljali s črnim avtom, ni ju videl med aretiranimi na dvorišču vojašnice, kjer bi ju moral opaziti, ker prihajajo vsi, ki morejo sami hoditi, iz tesnih in prenapoljenih prostorov, kadar jih Švabi pozovejo v zbor: Tek! Tek! Hitro! Hitro! v vrste, da jih vnovič prestejejo, čeprav so jih prešteli že tolikokrat, da bi si tudi najbolj butasti morali zapomniti njihove obraze, če že ne tega, koliko so jih natrpali v te prenapoljene prostore.

„Ti nisi živel slabo,“ je rekel Hans Hofer. „Tudi danes ne živiš slabo, a meni bi bilo ljubše, da bi že zdavnaj crknil.“

„Ne boš me pokončal, Hans

Hofer. Ti ne.“

„Te bom. Zato te bom, ker se mi gnusiš in ker me je sram, da z mano vred dihaš ta zrak v tem mestu, ki se ga je usmilil naš veliki firer. Njemu se moramo zahvaliti, da smo rešeni nekdanje mizerije in da dihamo svobodni v svobodnem tretjem rajhu. Hajl Hitler!“

„Grdo ste pomešali svobodo, gospod. Za vas je svoboda metanje desnice v zrak in neprenehno gobezdanje: Hajl Hitler! Niti pravilno ne izgovorite imena tega vašega firerja.“

Franc Savnik je usmeril prosto levo roko tja proti trgovini, kjer je v izložbenem oknu visel velik lepak s Hitlerjevo sliko in z velikimi, debelimi črkami izpis: WIR DANKEN UNSE-REM FÜHRER ADOLF HITLER. „Poglejte tja. Le pogledite, gospod. Če ne znate brati, vam jaz preberem. Wir danken unserem Führer Adolf Hitler, piše na tem plakatu. Noter v izložbo so ga obesili zato, da si ga tudi vi ogledate. Vi, Hans Hofer, bi si to morali že po uradni dolžnosti pogledati. Nič hudega ni, če ne razumete, kaj piše na plakatu. Če hočete, vam lahko ustrezem in povem po naše. Po slovensko. To zastopite. Nikar mi ne recite, da ste že pozabili. Čeprav afne guncate in se greste velikega Svaba, zame ste in ostanete švabski podrepnik. Spretno in premišljeno ste se prisilnili k polni skledi. To je trenutno ugodje, vaše trenutno zadovoljstvo, a to pot vas ne pripelje do zmage.“

Hans Hofer je kolarjeve besede sprejel za upor, za neposlušnost, za norčevanje iz uradne osebe. On je njegova uradna oseba in njemu je prepuščeno njegovo telo na milost in nemilost. Žilavko je poklical za zaveznico, da bo kazen izdatnejša in do potankosti izpeljana.

Hans Hofer si je poravnal žilavko v desnici in prste sklenil v pest, da se je jermenček trdno oklenil napete kože in izstopajočih žil na hrbtu dlani.

Razburkana kri se mu je pre-razburkala v ta hrbet dlani te povešene in pripravljajoče se roke, da sklenjena s prsti požene žilavko v gibanje in ji omogoči gospodarjev pospešek napetih mišic okusiti kolarjevemu obrazu. Prav njegov obraz si je izbral za cilj, tisto lice, ki je že bilo zaznamovano z dvema sporedno tekočima črtama iz prejšnjih pospeškov žilavke.

Hans Hofer ni poslal žilavke v pospešek, ker se je vmešalo zanj nekaj, česar ni pričakoval. Vmešala se je pesem:

— Oj zdaj gremo,
oj zdaj gremo,
nazaj še pridemo...

„To je naša pesem, gospod,“ je rekel Franc Savnik. „Gospod, saj tudi vi razumete to našo pesem. Razumete vsako besedo, ker je domača in ker zveni po domače. Ste mogoče tudi vi nekoč izgovorili te besede? Vas zagrabi pri srcu, če se spomnite?“

„Ne bevskaj!“ je rekel Hans Hofer, ki so mu na vratu izstopile žile. To je nezaslišano, kar si drznejo tile potepenci, ki se leno vlečejo po cesti proti kolodvoru. Kje ste, stražarji? Misli so se mu divje zapodile po glavi in v očeh je začutil pritisk krvi. Razneslo mu bo glavo, ne, kaj takega, stražarji so vendar tam, a ne streljajo. Puške in hitrostrelke imajo pripravljene pred sabo in usmerjene proti premikajočim se telesom. Zakaj torej ne pritisnejo na petelina, to je preprosto in ne potrebuje nobene domišljije in iznajdljivosti. Samo pritisniti nahlahlo in že se vsuje toča krogel v hrbe in glave teh, ki jo vrtijo, ko da jo razkazujejo ljudem na pločnikih. Naj se vsuje toča krogel, da bodo njihova usta utihnila, da ne bo več te pesmi in teh besed, ki jih vse do potankosti razume, mnogo bolj in čisto vse, mnogo bolj, kakor razume nemške besede, ki jih njegovi gospodarji ali govtajo ali izgovarjajo s takim naglasom, da marsikdaj obupuje in

si pomaga s posiljenim pritrjevalnim nasmehom, pritrjuje jim, da si ne mislijo slabo o njem, da si ne mislijo, da govori tujcu, človeku iz tuje in njim neznane dežele, on je njihov človek in oni so njegovi rojaki, ni važno, da so med njim in njimi ravnine, griči, hribi in gore, reke in jezera, vsi so iz enega gnezda, le izvalili so se v gnezdih, v različne kraje postavljenih gnezdih.

Franc Savnik je šepetaje premikal ustnice in zlogoval za odhajajočimi starci, starkami, moškimi, fanti, ženskami, dekleti in otroki:

— Oj zdaj gremo, oj zdaj gremo, nazaj še pridemo...

S pločnika so se razlegli klici pritrjevanja in znenada potihnil.

Špiclji na pločnikih so risje prebadali zbrane ljudi in med njimi skušali odkriti tiste, ki so onim na sredi ceste poslali pritrjevalne klice. Težavni nalogi niso bili kos, kajti ljudje med njimi so v hipu zaprli ustne, zaprli so jih takoj, ko so jih odprli in odposlali iz njih bodrilne klice.

Hans Hofer je s samim sabo bil hud boj in pošiljal jezo na oborožene stražarje, ki niso kazali znakov pripravljenosti, da začno streljati v množico odhajajočih starcev in stark, moških, fantov, žensk, deklet in otrok. Šli so dovolj strumno in prisebno ob straneh, spred in zad dolge kolone, puške in hitrostrelke so imeli pripravljene za strel in naperjene v hrbe in v obračajoče se glave, toda niso streljali. Zakaj ne streljate, je vršelo Hoferju po glavi, podobno je že bilo besnenju in zahtevi, da je treba te vojaške poklicati na odgovornost. Ne samo poklicati, ampak jih kaznovati, strogo in neusmiljeno, njim v sramoto in drugim v pouk, da ne pozabijo na budnost in da ne odprejo srca zaradi take drekaste slovenske pesmi.

Žilavka je čakala pripravljena, da začne divji ples, drhtela je zmeraj bolj s svojim vrščikom in drhteče opozarjala svoje gospodarje, da ji da okusiti nezavaro-vano kožo tega kolarja in teh mršavih teles med oboroženimi stražarji.

Voziček z levim in desnim kolesom ni sodeloval, še si je odpočil in si nabiral vlago na plastišče, le ojnica kakor da je pasla radovednost in svoje nevidne oči pošiljala tja proti cesti, kjer se je glasila slovenska pesem.

PO KNJIGARNAH - IZ ZALOŽB - PO KNJIGARNAH

IZBRAL IN PRIPRAVIL FRANC WAKOUNIG

SOMRAK

„Somrak“ je drugi del trilogije, v kateri Janez Švanjcer prikazuje v obliki romana usodo ljudi in kraja v loku štiridesetih let, to je od časov generala Majstra pa do šestdesetih let.

V pričujoči knjigi pisatelj opisuje boj in prizadevanja slovenskega naroda za svoj obstoj v dobi NOB, to je med 1941—1945. Švanjcer se opira na zgodovinska dejstva, razplet in pa prikaz dogajanja, ki ga nosijo osebe, ki se pojavljajo skozi vso trilogijo, pa sta literarno prikrojena.

Prvi del trilogije je „Prelom“, zadnji del „Svitev“ pa še ni izšel. „Somrak“ je izšel pri založbi Obzorja v Mariboru, stane pa 160,— šilingov.

MENSCHEN UNTER SICH — MAUTHAUSEN EIN KREUZWEG

Avtor knjige, Wolfgang Dedl, leta 1947 rojen in veroučitelj v Pergu na Zgornjem Avstrijskem, je pri založbi Veritas izdal to pretresljivo meditacijsko knjigo o trpljenju in človeškem dostojanstvu oz. nedostojanstvu, o smrti in vstajenju na podlagi stalnega izziva, kaceta Mauthausen. Slike v knjigi je posnel fotograf Peter Knoll, lesoreze pa je prispeval Hans Plank.

Del besedila je Dedl „pridelal“ v sodelovanju z dijaki, pod slikami pa so originalni teksti iz zajetne literature o tej dobi, na primer iz Dnevnika Anne Frank in drugo.

Knjiga je vsebinsko in tematsko razdeljena na enote po vzorcu križevnega pota in je močna podlaga in opora za meditacijo, razmišljanje. Cena 128,— šilingov.

ICH KANN NICHT SCHWEIGEN

je naslov knjige, v kateri sta zaobjeta dva avtobiografska zapiska oseb, ki sta preživeli holokavst. Njuna avtorja sta Juda, Chas Kelfeit in pa Bumi Lazar.

Kelfeit je avtor zapiska „Ich kann nicht schweigen“, v katerem opisuje, kaj je kot Jud preživel v marčnih dneh 1938 vse do svojega pregona iz rojstnega mesta Dunaj, Lazar pa je prispeval zapis „Überleben in Pressburg“.

Avtorja avtentično in seveda zelo prizadeto dokumentirata, kaj sta preskusila, kje so meje človeške zmogljivosti v trpljenju in brezupu. Ta knjiga pa je tudi dokaz, da se nacistični zločini niso dogajali le v anonimnosti kacetov, ječ in zaprtih prostorov, ampak tudi na cesti, v sosesčini in da je javnost vse to sprejela dostikrat skomigajoče z rameni...

Knjiga je izšla v seriji „Die Wahrheit 1938—45“ kot tretji zvezek pri založbi Jugend und Volk, stane pa 78,— šilingov.

WIEN — „EIN STADTFÜHRER DURCH DEN WIDERSTAND“

Vodič je izšel lani pri založbi Böhlau, stane pa 280,— šilingov. Slika na ovitku kaže moškega na lestvi pred tablo, na kateri je v gotici napisano: „1. Bezirk, Adolf Hitler Platz“. Ta posnetek in pa naslov kažeta, da tu gre za edinstven vodič skozi avstrijsko prestolnico, namreč vodič skozi čas in dobo, ko sta človečanstvo in demokracija bili vrženi pred svinje in poteptani. Vodič sega od leta 1934, to je od začetkov avstrofašizma in upora delavstva proti avstrijski izdaji diktature, pa tja do leta 1945, ko je Avstrija vstala iz ruševin. Vmes pa so leta anšlusa, vojne in izdajstev, denunciacij, nacistične strahovlade, grotesk pravne aparata.

Vodič gradi na dveh rutah: na zunanjih in notranjih dunajskih okrajih in opisuje vsa spominska obeležja upora. Številne fotografije in dokumenti izpoved in pomen vodiča le krepijo. Posebej omenjen je krvni davek dunajskih Čehov in Slovakov. Kdaj bosta tak vodič izdala Celovec in pa Koroška?

Otroška stran

VRTOGLAVČEK

Ringa, ringa, raja,
muček pa nagaja...
Mihec raja, se vrti,
poje, cepeta, kriči.
Mihec pade v travico,
prime se za glavico.
Zdi se, da zdaj travnik
raja:
ringa, ringa, raja.

Mili Hrobath

Šolsko leto se nagiba h koncu — kar pa seveda ne pomeni, da v počitnicah ni dovoljeno vzeti knjige v roke. Toda, kakor dokaže naša slika, se kaj takega pri naših otrocih ni treba bati.

Slika: Mi Dol

Živela sta dva hrčka (hrček — der Hamster). Prvi je bil Hrček, drugi pa Smrček. Imela sta veliko žita v shrambi, veliko preveč da bi ga mogla pojesti, pa sta se odločila, da bosta imela pekarno in da bosta pekla kruh za vso hrčjo vas.

Zakurila sta veliko krušno peč. To je bilo vroče! Hrček je v veliki posodi s tačicami hitro gnetel testo in oblikoval majhne hlebčke, Smrček pa jih je vsajal v peč in pazil, da so se lepo pekli. V pekarni je tako lepo dišalo, da so drugi hrčki kar naprej prihajali vanjo in vohljali in komaj čakali, da bodo hlebčki pečeni. Hrček in Smrček sta nadvse resno opravljala svoje delo in ko je bil kruh pečen, sta ga odnesla v shrambo, da se ohladi in ga bosta drugo jutro začela prodajati.

Ko pa sta zjutraj prišla v shrambo — kruha ni bilo več! Niti drobtinice! Hrček in Smrček sta se spogledala in kar na jok jima je šlo. Vendar nista obupala. Vzela sta žito, ga zmlela ter zamesila in spekla nov kruh, ki je dišal še bolj zapeljivo. Potem sta ga odnesla v shrambo, pa nista šla spat, ampak sta sedela kar pred vrati in stražila, da bi ujela tatu.

Vse je bilo tiho. Proti jutru sta omagala in čisto malo zadremala, a ko sta prišla v shrambo — kruha spet ni bilo več!

Zelo sta bila zaskrbljena. Le kdo jima krade kruh?

Spet sta zamesila testo in spekla kruh. Nesla sta ga v

shrambo in spet stražila pred vrati. Tokrat pa nista niti za hip zadremala. In proti jutru sta videla tole:

Velik rumen maček se je plazil proti shrambi. Pred vrati je postal in malo povohal naokrog, potem pa se je splazil noter. Hrčka in Smrčka še opazil ni. Ker pa je bil prevelik, da bi se ves stlačil v shrambo, je skozi vrata molel njegov dolgi rumeni rep.

Hrček in Smrček sta bila zelo razburjena. Nekaj je bilo treba storiti, toda kaj? Maček

je bil velik in nevaren, onadva pa sta bila samo drobna hrčka.

Pa je Hrček brž stekel v hišo in prinesel lonec z lepilom. Smrček je namočil čopič v lepilo in namazal mačkov rep. In medtem ko je maček požrešno jedel njun kruh, se je lepilo sušilo — in potem je bil mačji rep trdno prilepljen k tlom. Zdaj je bilo treba samo čakati.

Maček je požrl ves kruh, splazil se je iz shrambe in se oblizoval. Ko pa jo je hotel pobrisati, ga je prilepljeni rep prikoval na mesto. Maček je divje skakal sem in tja in renčal, cvilil in pihal, pa ni nič pomagalo. Tedaj mu je Hrček zaklical:

— Tat, požeruh! Požrl si najin kruh!

— Ojoj, izpustita me, je zacvilil maček. Nikoli več ne pridem sem.

Smrček je vzel škarje in obstrigel mačkov rep. In maček je z golim repom ko blisk švignil stran. To sta se Hrček in Smrček smejala! Saj sta vedela, da se ne bo nikoli več vrnil.

Mačje dlake, ki so bile prilepljene na tla pred vrati shrambe, pa so ostale tam za večen spomin in za predpražnik.

Zdaj sta Hrček in Smrček spekla tako dober kruh kakor nikoli dotlej. Nesla sta ga v shrambo in legla k počitku. Kmalu sta oba globoko spala. Hrček je v spanju hrčal, Smrček pa smrčal.

Svetlana Makarovič

lina Slovenske gimnazi-
der, da je ob priložnosti
e, ki je bila zadnje nede-
svoje dosežke na pev-
področju. Dijaki gimna-
KPD „Planina“ iz Sel, s
nazija letos pobratena,
ški delavski zbornici iz-
in optimizem. In to, če-
ske akademije žalostni

Levo: ravnatelj dr. Vospernik je podelil diplome in nagrade dijakom, ki so jih osvojili pri spisovnem natečaju. Glavna nagrajenca sta Tamara Kapus (7. B) in Klaus Einspieler (8. B). Knjižni nagradi za Anamarijo Šikoronjo (6. B) in Nado Zerzer (6. B). Desno: Plesna skupina Maja in Co.

MIJA SLOVENSKE GIMNAZIJE e življenjske volje in optimizma

naša svoboda zrasla tudi iz trupel
tistih, ki so 29. aprila 1943 izdihni-
li pod rabljevo sekuro na morišču
dunajskega deželnega sodišča. Naš
gimnazijski poklon selskim in
vsem drugim žrtvam nacizma, naš
spomin na leta, ko je bila sloven-
ska beseda izbrisana iz javnosti,
je globlji, kakor ga lahko prikaže-
mo na tej akademiji pod geslom
SELE VSEPOVSOD," tako dr. Vo-
spernik.

Kulturno zmogljivost mladih so
dokazali s svojimi nastopi mešani

mladinski zbor, ki ga vodi prof.
Joško Kovačič, katerega pa je za-
radi bolezni odlično zastopal mag.
Mirko Lausegger, le-ta se je po-
stavil na oder tudi s pevci mladi-
nskega zbora.

Svojo povezanost s Slovensko
gimnazijo pa so izrazili s pesmijo
tudi pevci selskega zbora pod
vodstvom Francija Čertova.

Marjan Olip, predsednik KPD
„Planina“, se je v svojem govoru
spomnil selskih žrtev in je nadalje
dejal, da smo pozvani vsi, da se

otresemo pasivnosti in zavestno
in odločno doprinesemo vsak svoj
delež k temu, da bo naš narod ob-
stal. „Krivičnim odredbam in zako-
nom bomo vzeli moč in veljavo,
ko bomo dosledno govorili s svoji-
mi otroki slovensko in jim kot
vrednoto posredovali versko, na-
rodno in politično zavest. Vsem
posmehljivim napadom naših
nestrpnih sodeželanov bomo vzeli
veter, če bomo izkazali in našli
medsebojno odkrito, kultivirano,
skupno govorico in najprej bomo
pač morali sami odkriti lepoto in

blagodejnost slovenskega jezika,
kajti kako ga naj sicer spoštujejo
naši nasprotniki, če ga ne bomo
spoštovali mi sami," tako Marjan
Olip. Nastopu mešanega pevske-
ga zbora iz Sel je sledil prispevek
vnukinj in vnukov obglavljenih
selskih žrtev pod geslom „Vam
preživelim . . .“

Šolsko akademijo so zaključili
mladi pevci skupno s publiko s
tem, da so zapeli optimistično Ko-
račnico.

Heidi Stingler

KSŠŠ/D

KKZ na primer se izreceno priz-
nava tako k matični in zamejski
kakor tudi k zdomski Sloveniji.
Prav tako se razlikuje gledanje na
narodno-osvobodilno borbo in ne-
nazadnje ima KKZ drugačen od-
nos do ravnanja z denarjem. Zer-
zer je to zadnje različnost uteme-
ljal z idealizmom.

KKZ je postavila na noge „Pa-
stirsko igro“, ki je pritegnila po-
dobno število ljudi kakor „Miklova
Zala“, ni pa bilo potrebno „dragih

poklicnih igralcev“ iz Slovenije.
Prav tako si KKZ ne more pred-
stavljati, da bi honorirali pevovod-
je naših zborov kakor to dela SPZ.

Torej, kakor vse kaže, čas za
poenotenje kulturnega udejestvo-
vanja med Slovenci na Koroškem
še ni zrel. Kljub vsem razlikam, ki
gotovo obstajajo, pa je že mnogo
podeželskih društev s tako imeno-
vanim dvojnimi članstvom napravi-
lo prvi pomemben korak. Veliko
naših ljudi na podeželju se nam-
reč zelo dobro zaveda, da nas
vsaka dvojnost slabi, da vsaka
„interna vojna“, kakršni smo žal
ravnokar priča, škoduje konec
koncev le manjšini in da prav zaradi
tega vizije po poenotenju kulturne-
ga delovanja ne smemo pokapati.

STROKOVNA KMETIJSKO GOSPODINJSKA ŠOLA
ZAVODA ŠOLSKIH SESTER, ŠT. RUPERT V VELIKOVCU

vabi v

soboto, 11. junija 1988, ob 15. uri in
nedeljo, 12. junija 1988, ob 13.30 in 16. uri na

ZAKLJUČNO PRIREDITEV

Kulturni spored obsega petje, pozdrav,
simboliko Ave Marija po Charlesu Gounodu in
misterij „Srečna črnogorska pastirica“ v priredbi
Mirka Mahničič in v režiji Petra Stickra.

Od sobote popoldan do nedelje (do 18. ure) si lahko ogledate
RAZSTAVO izdelkov učenk.

Hum v čaru Paganinija

Z rožanske ceste iz Rožeka v Sentjakob se na Melih odcepi stranska pot mimo Spodnjih Gorič proti Dolinčičam, vodi naprej proti Ravnem, se vzpne „po hvobel“ mimo Bvažicevega križa proti Brezjam. Tam pa na pravo roko zavije gozdarska pot v — do zdaj še — idilo griča, kjer sredi zdravega in — kako dolgo še? — nedotaknjene gozda sameva cerkva „na Hume“, podružnica rožeške farne cerkve.

Branko Brezavšček (violina) in Andrej Varl (kitara) sta navdušila.

Ta nad 500 let stari „hram božji“ je preteklo soboto bil prizorišče edinstvenega koncerta, ki ga je porodila zanimiva in hvalevredna zamisel rožeškega KD „Peter Markovič“. Rožeški društveniki in Kat. mladina so namreč vabili na „Večer Paganinijevih sonat“. Niccolò Paganini (1782—1840) je bil italijanski violinski virtuoz in skladatelj, ki je dosegel nov blesk igre na violini, da so mu pripisovali celo magične sposobnosti.

Paganinijeve sonate sta v posebej srečni instrumentalni kombinaciji izvajala priznana ljubljanska umetnika BRANKO BREZAVŠČEK (violina) in ANDREJ VARL (kitara). Nadvse občuten in skrbno podajanje virtuoznih melodij, mehkost zvoka kitare in nevsiljiva dominanca violine so notranjost cerkve ob plapolanju sveč kmalu napolnili s tistim vzdušjem, ki nehote zbudi pozornost sluha in v katerem notranja uglašenost umetnikov najde odmev in intimnem svetu poslušalca.

„Želim, da bi se ob tem prvem — upam pa, da ne zadnjem — koncertu take vrste notranje umirili in se tako poskušali približati klasični glasbi,“ je v pozdravnih besedah dejala predsednica društva G. Valentinič. Njena želja ni ostala prazna fraza, kar se je pokazalo tudi po koncertu v prijetnem pomenku ob skromni agapi.

as

PS.: NIKOLI PA GA NI NI na naše prireditve, naroda—sosedu...

PISMA BRALCEV

Pojasnilo

Objava nekaj besed mojega diskusijskega prispevka na posvetu NSKS, KKZ in KEL v Našem tedniku poda popolnoma napačno sliko mojega stališča o aktualnih problemih naše narodne skupnosti.

Res je, da sem pred leti razmišljal o vstopu v sosvet, bil sem pa potem ves čas proti vstopu in to zato, ker bi z vstopom priznali nam nenaklonjeni in vsiljeni zakon o narodnih skupnostih (Volksgruppengesetz). Po mojem mnenju bi pogojen in poskusen vstop v sosvet bil le tedaj priporočljiv, če bi s tem vstopom ne priznali tega zakona in če bi bila vlada pripravljena prej izpolniti upravljene zahteve naših organizacij (trgovska akademija, otroški vrtci itd.). Ta vstop pa bi morali zagovarjati obe naši osrednji organizaciji. Prepričan sem: če v teh vprašanih ne bomo imeli enotnega stališča, tudi ničesar ne bomo dosegli. Nastradali bomo pa prav gotovo pri samostojnih volilnih nastopih, tega naj bi se vsi odgovorni zavedali. Iz teh razlogov pozivam vse odgovorne predstavnike

naših osrednjih organizacij, da uskladijo svoja mnenja in da v javnosti enotno nastopajo ter da opustijo vse razprtije, to pa velja seveda za ene kakor za druge; „samostojni“ ukrepi nam zelo škodujejo.

Kar se pa tiče šolstva, smo lahko do dosedanjih pogovorov in razprav ter do doseženih sklepov upravičeno nezaupljivi, saj imamo, kar se tiče obljub, že slabe izkušnje z izpolnitvijo člena avstrijske državne pogodbe. Ločevanje po jezikovnih kriterijih po mojem mnenju ne more biti zdrava podlaga za enakopravno sožitje med slovensko in nemško govorečimi sodeželani na Koroškem, zato take odločitve ne morem odobravati. Ne morem si predstavljati, da bi to, kar smo leta odklanjali, kar naenkrat postalo sprejemljivo in dobro. Kar hvalijo naši nasprotniki, za nas res ne more biti dobro in koristno.

Čas bo pa tudi gotovo pokazal, če se bo na tem posvetu nakazala tako imenovana inovativna politika tudi obnesla.

Fric Kumer, mestni svetnik, predsednik KSOO

Poročanje o posvetu

Kot udeleženec posveta NSKS, KKZ in KEL o šolstvu in sosvetu pretekli ponedeljek v Mohorjevi se sprašujem, na katerem zasedanju je bil novinar Našega tednika, ko v zadnji številki poroča o „zaupanju in podpori naših ljudi Karlu Smolletu“. Drži, da sta podporo in zaupanje politiki državnega poslanca Karla Smolleta izrazila predsednik dr. Grilc in ravnatelj dr. Vospernik.

V poročilu NT o zasedanju ni omenjeno, da je bilo na istem zborovanju slišati dosti zelo kritičnih prispevkov. Tako je npr. zastopnik Zelene alternative z ogorčenjem izrazil mnenje, da vidi po zadnjih akcijah kandidature ZA pri naslednjih deželnozborskih volitvah skorajda onemogočeno. Prav tako je predsednik KSOO kritično pripomnil, da je vesel, da v naslednjem času ni volitev na občinski ravni, ker bi bili izgledi za naše liste jako slabi.

Če se objavljajo izvlečki iz diskusije, bi bilo v smislu objektivnega poročanja, da se poda jedro izjave, ne pa stranski stavki diskutanta.

Joško Wrolich

1. olimpiada ansamblov Alpe-Jadran v Globasnici (2., 4. in 5. junija) je bila po zamisli zelo zanimiva, po izvedbi polna požrtvovalnega dela in napora, po vremenu pa na žalost zelo nesrečna zadeva. Če ne bi bilo Bernarda Sadvovnika ter raznih mladih požrtvovalnih sodelavcev, zlasti iz vrst globaške mladine, kdo ve, kakšen bi bil izid te olimpiade.

Da zabeležimo kar na začetku: vsa čast administratorju Glasbene šole Bernardu Sadvovniku in njegovim sodelavcem. Spravili so 30 ansamblov iz Koroške, Slovenije, Štajerske in Furlanije-Julijske krajine na globaški oder, da brez honorarja sodelujejo pri benefičnem koncertu za našo, slovensko Glasbeno šolo, kar je na vsak način pomembno dejanje. Tudi za dobro propagando je bilo poskrbljeno. Škoda le, da pristojne kulturne ustanove niso bile pripravljene vložiti podobnega truda v organiziranje 1. olimpiade, ko pa same najbolj vedo, da je finančna situacija Glasbene šole vse drugo kakor rožnata.

Častno pokroviteljstvo so prevzeli državni poslanec Karel Smolle, ministrica Hilde Hawlicek, deželni glavar Leopold Wagner in globaški župan Albert Sadjak. Smolle in Sadjak sta v četrtek na odprtju olimpiade imela tudi slavnostni govor. Oba sta poudarila pomen Glasbene šole za naše ljudi.

Poleg obeh govornikov se je benefičnega koncerta udeležila še vrsta drugih častnih gostov, mdr. dv. sv. dr. Pavle Apovnik, predsednik NSKS dr. Matevž Grilc, predsednik KSOO Fric Kumer, predsednik KKZ dr. Janko Zerzer, predsednik SPZ Tomi Ogris ter globaška podžupana Janez Hudl in Walter Gutovnik. Posebno dobro pa je bila zastopana mladina: v soboto, ko je bil obisk olimpiade najboljši, so bili v glavnem zastopani samo mladi ljudje. Pa tudi globaški društveniki — med njimi MoPZ „Franc Leder-Lesičjak“ iz Štebna, ki je olimpiado začel s pozdravno pesmijo — so bili lepo zastopani.

Skratka: škoda, da ga je vreme „kidalo“. Upamo le, da bodočnost ne bo z Glasbeno šolo podobno neusmiljena, kakor je bilo neusmiljeno vreme s 1. olimpiado Alpe-Jadran.

-Kuj-

Ansambel „Die 3 Lavantaler“

„Agro-pop“ iz Ljubljane

Slovenski ansambel „Karstbrothers“ iz Trsta

1. olimpiada Alpe-Jadran: Vreme je bilo neusmiljeno

MoPZ „Franc Leder-Lesičjak“ je odprl olimpiado.

Župan A. Sadjak, M&M Grilc in K. Smolle (z desne)

Tomi Ogris (s soprogo) in Vinko Wieser v angažiranem pogovoru

Le o čem diskutirata občinski odbornik Greiner (desno) in K. Smolle?

Avstrijska televizija intervjuira Bernarda Sadovnika, glavnega organizatorja

Ansambel „Marela“ — eden najboljših v Sloveniji

Prijubljeni ansambel „Zvezda“ iz Šentprimoža

**SLOVENSKI SPORED
AVSTRIJSKEGA RADIA
VSAK DAN
od 18.10—19.00**

Petek, 10. 6. 1988

Koroški avtorji: V. Polanšek: Ujčnik — črtica iz življenja gorjancev (Pon.).

Sobota, 11. 6. 1988

Duhovni nagovor (mag. Stan-ko Olip). — Voščila (M. Hartmann).

Nedelja, 12. 6. 1988

Orali so ledino... Prvi zrelostni izpit 22. 5. 1963 na Slovenski gimnaziji — profesorji in maturanti po 25 letih.

Pon., 13. 6. 1988

Dvojezičnost in identiteta — znanstvena študija (M. Jurič)

Torek, 14. 6. 1988

Halo, prijatelji! Partnerski magazin.

Sreda, 15. 6. 1988

Dobra volja je najboljša.

Orali so ledino

Dvojezičnost in identiteta

Petindvajset let poteka v teh dnevih od tistega prvega velikega praznika na Slovenski gimnaziji, ko je klas po grafični prisposobi profesorja Oswaldala dozorel: prva matura. Ugledne žene in moške so danes tisti prvi maturanti in imamo z njimi ljudi na različnih delovnih mestih — od državnega poslanca do številnih pedagogov. In nekateri njihovi profesorji, ki so jih vodili v življenje, še danes poučujejo, sedaj s svojimi bivšimi gojenci, sedaj pod lastno streho. Treh žal ni več med nami: očeta ustanove, dr. Joška Tischlerja, profesorja verouka dr. Janeza Polanca in glasbenega mentorja dr. Franceta Cigana. Mirko Bogataj, sam prvi absolvent, bo v nedeljo poročal o srečanju po petindvajsetih letih.

Kako izražajo ljudje na dvojezičnem ozemlju svoj odnos do jezika? Kako doživljajo razmere, v katerih živijo? Za koga se imajo? Rezultate zanimive znanstvene študije Celovške univerze in Slovenskega znanstvenega inštituta bo v ponedeljek predstavila mag. Marija Jurič.

PRIREDITVE

● Podpeca

LOVSKA MAŠA
Čas: petek, 10. junija 1988, ob 14.00
Kraj: pri Replnu v Podpeci
Prireditelj: Lovski zbor Železna Kapla

● Sele

PONOVITEV AKADEMIJE Zvezne gimnazije za Slovence v Celovcu „SELE VSEPOVSOD“
Kraj: farna dvorana v Selah
Čas: sobota, 11. junija 1988, ob 20. uri
Prireditelj: KPD „Planina“ v Selah

● Dobrla vas

KONCERT
Čas: sobota, 18. junija 1988, ob 20. uri
Kraj: Kulturni dom v Dobrli vasi
Prireditelj: Slovensko prosvetno društvo „Srce“ v Dobrli vasi
Nastopa: Mešani pevski zbor „Srce“ v Dobrli vasi

● Sele

I. ROŽANSKO-PODJUNSKO PRVENSTVO V KEGLJANJU
Čas: petek, 10. junija 1988, od 18. do 22. ure; sobota, 11. junija 1988, od 16. do 22. ure; nedelja, 12. junija 1988, od 13. do 20. ure
Kraj: naravno kegljišče pri Trklu v Selah — Borovnica
Prireditelj: Alpski klub „Obir“ na Obirskem

● Celovec

English student theatre
MIDSUMMER NIGHT'S DREAM OF A CURTAIN RAISER
musical v dveh dejanjih (predstava v angleščini)
Čas: četrtek, 23. junij 1988, ob 11. uri
Kraj: Modestov dom
SEN KRESNE NOČI (William Shakespeare)
Čas: četrtek, 23. junij 1988, ob 11. uri
Kraj: Mladinski dom SŠD
Nastopa: gledališki krožek Mladinskega kulturnega društva srednje šole TNPU Ravne na Koroškem
Prireditelj: Zvezna gimnazija za Slovence v Celovcu

Na Koroškem pri Dravogradu prodam novejšo hišo, lepo v ravnini, takoj vseljiva, možnost za večjo družino, zemljišča 1200 m², lahko tudi več zemljišča z sadovnjakom.
Cena po dogovoru, tel.: 03/062/8383053.

● Ljubljana

MIKLOVA ZALA '87
Čas: sobota, 11. junij 1988, ob 21. uri
Kraj: Poletno gledališče Križanke
Prireditelj: Slovenska prosvetna zveza, Cankarjev dom in Festival Ljubljana
Izvajajo: ljudsko gledališče Samorastniki
Režija: Peter Militarov

● Slovenji Plajberk

„MI OTROCI — WIR KINDER“
Čas: nedelja, 12. junij 1988, ob 13.30
Kraj: pri Andreju Lausseggerju
Ob tej priložnosti bo gostovala mladinska glasbeno-dramska skupina iz Žirovnice
Prireditelj: starši in otroci Slovenjega Plajberka

● Dunaj

ZADRUŽNIŠTVO — AVTOHTONA GOSPODARSKA ORGANIZACIJA KOROŠKIH SLOVENCEV
Govori: dipl. trg. Joza Habernik
Čas: petek, 17. junija 1988, ob 19. uri
Kraj: Gostilna Weidinger, Danhausergasse 3, 1040 Dunaj
Prireditelj: Dunajski krožek

● Ljubljana

Krščanska kulturna zveza v Celovcu vabi na operno predstavo v Cankarjevem Domu v Ljubljani
Modest Musorgski
BORIS GODUNOV
v petek, 1. julija 1988
Odhod iz Dobrle vasi: 13.30 (Sienčnik); iz Celovca: 14.00 (Mohorjeva); iz Kožentavre: 14.20 (Mlecnik)
Začetek predstave je ob 18. uri.
Cena za prevoz in vstopnico šil. 220,—
Prijave sprejemata do 27. 6. 1988
Krščanska kulturna zveza, Viktringer Ring 26, 9020 Celovec, tel. št. 04 63/51 62 43,

● Šentjakob v R.

KAKO ŽIVIMO V NAŠI OBČINI
Podljska diskusija ob 100-letnici občine Šentjakob
Čas: petek, 10. junij 1988, ob 20. uri
Kraj: farna dvorana v Šentjakobu
Prireditelj: Katoliška prosveta Šentjakob
Sodelujejo: Johann Grebl, Pep Marketz, Gerlinda Hafner, Hanzej Sticker
Vodja diskusije: Alois Sticker

● Vogrče

POLETNA NOČ
Čas: sobota, 11. junija 1988, ob 20.30
Kraj: pri Florijanu v Vogrčah
Prireditelj: MePZ Podjuna-Pliberk
Za zabavo igra ansambel ŠIK iz Slovenije

SPD Valentin Polanšek vabi na

IZLET PO SLOVENIJI
(Rogaška Slatina, Beli otok) v soboto, 11. junija 1988

odhod: ob 7. uri pri Kovaču na Obirskem

prijave: Nužej Furjan, tel.: 0 42 38 / 231
cena: 200,— šil.
(vožnja in kosilo)

za dinarje naj poskrbi vsak sam

● Tinje

v torek, 14. junija, ob 20. uri
„KRŠČANSTVO IN NEW AGE“, nem.

Predavatelj: p. dr. Josef Südrack SJ, München

v soboto, 18. junija, ob 20. uri
SPOMINSKA PROSLAVA OB 15-LETNICI SMRTI PESNICE CHRISTINE LAVANT, nem.

v ponedeljek, 20. junija, ob 20. uri
„BITI MED LJUDMI“, nem.
Robert Gratzer bere iz svojih del

v torek, 21. junija, ob 20. uri
Predavanje: SLOVENSKA NARODNA SKUPINA NA KOROŠKEM, nem.
Zgodovina — kultura — aktualna situacija
Predavatelj: dr. Franc Merkač, Celovec

OBMORSKO LETOVANJE od 26. junija do 9. avgusta 1988 v Baški

Za otroke med 7. in 15. letom
Cena (inkl. prevoz) 1700,— šil.
Prijave sprejema SPD „Edinost“, 9150 Pliberk.
Podrobnejše informacije: Posojilnica Pliberk, tel.: 04235/2583

Prodajamo okna in balkonska vrata s termoizolacijskim steklom in gibljivimi polkni po ugodni ceni,

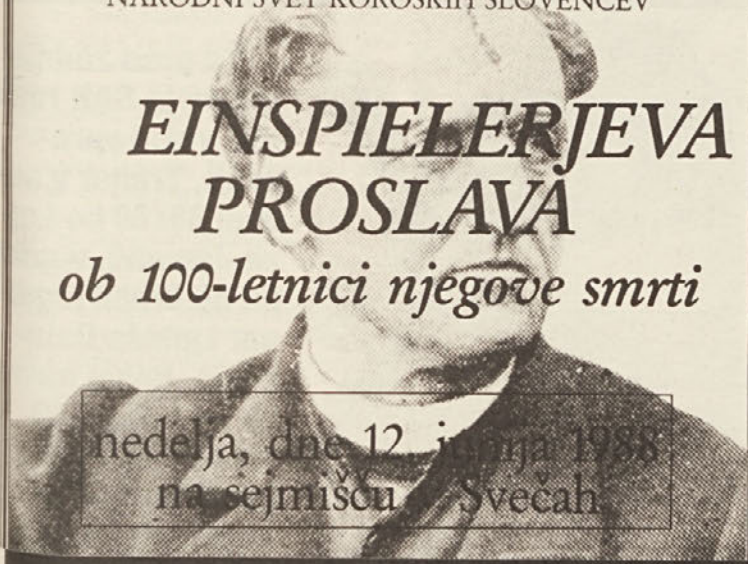
na primer 100x120 cm samo šil. 1800,—
KRIVOGRAD — tel.: 0 42 35 / 25 37

NAŠ TEDNIK — Lastnik (založnik) in izdajatelj: društvo „Narodni svet koroških Slovencev“.
Tisk: Mohorjeva/Hermagoras, Viktringer Ring 26, 9020 Celovec. NAŠ TEDNIK izhaja vsak petek, naroča se na naslov: „Naš tednik“, Viktringer Ring 26, 9020 Celovec. Telefon uredništva, oglasnega oddelka in uprave: (04 63) 51 25 28. Naš zastopnik za Jugoslavijo ADIT-DZS, Gradišče 10, 61000 Ljubljana, tel. 22 30 23.

SPD „KOČNA“ SVEČE
DRUŽBA SV. MOHORJA
KRŠČANSKA KULTURNA ZVEZA
NARODNI SVET KOROŠKIH SLOVENCEV

EINSPIELERJEVA PROSLAVA

ob 100-letnici njegove smrti

nedelja, dne 12. junija 1988
na sejmščini v Svečah

ob 9.30 sv. maša; slavnostna pridiga — mag. Ivan Olip; sodeluje cerkveni zbor iz Sveč; ob 10.30 proslava

Godba na pihala KPD v Šmihelu, vodi Julijan Burdzi; pozdrav predsednika Krščanske kulturne zveze dr. Janka Zerzerja; slavnosti govor predsednika Narodnega sveta koroških Slovencev dr. Matevža Grilca; mešani pevski zbor „Hrast“ iz Doberdoba, vodi Hilarij Lavrenčič

PODELITEV EINSPIELERJEVE NAGRADE dr. Ernstu Waldsteinu in dr. Valentinu Inzku; odkritje spominske plošče na Einspielerjevem domu pri Pregleju.

STROKOVNA ŠOLA ZA GOSPODARSKO-ŽENSKO
POKLICE ZAVODA ŠOLSKIH SESTER
PRI ŠENTJAKOBU V ROŽU

Vabilo na

ZAKLJUČNO PRIREDITEV

DAN: Petek, 17. junija 1988, ob 20.00

Sobota, 18. junija 1988, ob 14.30

KRAJ: Šolska dvorana

PROGRAM: Nastop šolskega pevskega zbora, pozdavi, modna revija, komedija Tirsca de Molina: „DON GIL V ZELENH HLAČAH“ v režiji Petra Stickra

1000 let krščanstva v Rusiji —
ROMARSKO IN IZOBRAŽEVALNO POTOVANJE V RUSIJO
od petka, 26. 8., do petka, 2. 9. 1988

KIJEV, LENINGRAD, MOSKVA IN ZAGORSK

Cena: šil. 9460,—

V ceno je vključen prevoz na omenjeni relaciji (letalo), vsi prevozi z letališča in nanj v SZ, izlet v Zagorsk, ves čas bivanja polni penzion v hotelih 1. kat., vstopnine in ogledi po programu (avtobus in lokalni vodnik, organizacija in vodstvo).

SPREMLJEVALEC SKUPINE: Jože Kopeinig

Prijave: najkasneje do 30. julija 1988. Število udeležencev je omejeno! Prijavitelji prejmejo še natančnejša navodila in informacije!

ROMARSKO IN IZOBRAŽEVALNO POTOVANJE NA POLJSKO
od ponedeljka, 11. 7., do sobote, 16. 7. 1988

Spremljevalec: Msgr. dr. Andrej Kajžnik

Cena: šil. 4475,—

Za dvakratno tranzitno vizo skozi Češko šil. 180,—. Potrebni sta dve fotografiji

Prijave: na Katoliški dom prosvete SODALITAS, 9121 Tinje 119, tel.: 0 42 39 / 26 42, ali: na turistično agencijo CARTRANS, Paulschgasse 7, 9020 Celovec, tel.: 0463/51 26 80.

ZAHVALA

Ob žalostni izgubi našega ljubljenega

MATEVŽA WAKOUNIGA

Bognarjevega ateja iz Mlinč

se iskreno zahvaljujemo vsem, ki so nam stali ob težkih trenutkih ob strani. Še posebej se zahvaljujemo vsem sosedom, zdravniškemu osebju, prav posebej dr. Petru Smolnigu in dr. Joži Messnerju, ter vsem, ki so hodili našega ateja obiskovat v deželno bolnico. Iskren „Bog plačaj“ župnikom Krištofu, Antoliču in Zundru za tolažilne verske obrede, cerkvenemu zboru in moškemu zboru SPD Kočna ter govornikom dipl. trg. Janku Uranku za NSKS in Tineju Hriberniku za EL Žitara vas. Hvala tudi številnim pogrebcom, ki so ateja spremljali na njegovi zadnji zemeljski poti ter vsem darovalcem, ki so v smislu rajnega darovali za dobrodelne namene ali cerkvene orgle. Zahvaljujemo se tudi za številne izjave sočutja, ki smo jih prejeli v teh dneh.

Žena Marija,
otroci Matevž, Stanko, Marica, Tonej z družinami

Klub prijateljev lova v Celovcu in SPD „Edinost“ v Pliberku

vabita na

**SREČANJE LOVSKIH PEVSKIH ZBOROV
in ROGISTOV iz Slovenije, Furlanije-Juljske
krajine in Koroške**

PESEM NAS ZDRUŽUJE

Nedelja, 26. junija 1988, ob 14.30 uri na gradu v Pliberku

Ob slabem vremenu bo prireditve v glavni šoli v Pliberku

Pozdravne besede:

dr. Aripand Thurn-Valsassina, predsednik Kluba Mirko Kumer
Sodelujejo: MoPZ „Foltej Hartman“, skupina južnokoroških rogistov iz Železne Kaple, Lovski oktet „Studeneč“, društvo pevcev in rogistov SKZ LD Celje — sekcija savinjskih rogistov, lovski zbor Železna Kapla, skupina rogistov iz Trga, društvo pevcev in rogistov SKD LD Celje — MoPZ SKZ Celje, pevsko društvo „Simon Jenko“ — Medvode, lovski oktet „Peca“ — Mežica, društvo pevcev in rogistov SKZ LD Celje — sekcija celjskih rogistov, lovski pevski zbor slovenskega lovškega društva „Doberdob“ iz Furlanije-Juljske krajine. Skupna pesem: skupina južnokoroških rogistov iz Železne Kaple, skupina rogistov iz Trga.

POSOJILNICA-BANK PLIBERK

RAZPISUJE MESTO VAJENCA

za naslednje šolsko leto

Pogoji: zaključena šolska obveznost, znanje obeh deželnih jezikov in smisel za delo v združništvu.

Interesenti naj pošljejo prošnjo, zadnje spričevalo in življenjepis na naslov: Velikovška cesta 1a, 9150 Pliberk.

Ce bo več prijav, bo pripravil pedagoški strokovnjak test, na osnovi katerega bomo najboljšega interesenta sprejeli v uk dne 15. 7. 1988.

„Kralj Matjaž“ in ansambel „Korenika“ bila pri gradiščanskih Hrvatih

(Nadaljevanje s 7. strani)

vas leži 10 km oddaljena od gradiščanskega glavnega mesta Železno. Sprejem pri naših hrvaških prijateljih je bil izredno prisrčen, tako s strani organizatorjev, to je folklorne in tamburaške skupine „Kolo slavuj“ pod vodstvom Klause Cenarja, kakor tudi s strani občinstva, ki je napolnilo farno dvorano. Isto velja seveda za Mateja Klikoviča, tajnika osrednje organizacije gradiščanskih Hrvatov,

Hrvatskega kulturnega društva.

Petje libuških pevcev, spremne besede Kriste Messner ter poskočne melodije ansambla „Korenika“ — publika je bila resnično navdušena. Marsikateri udeleženec je zato menil: „Škoda, da se koncerta ni udeležilo še več ljudi.“

Kot dokumentacijo objavljamo faksimile poročila o koncertu, ki je bilo objavljeno v tedniku gradiščanskih Hrvatov „Hrvatske novine“.

Egon Pajenk tudi jeseni 88 trener v Šmihelu!

Šmihel — Treibach 1:3 (0:1)
Šmihel: Leitgeb 5, Šumnik 3, Buchwald 3, Ambrosch 3, Kaiser 2, Blažej 3, Djurič 3, Gros 3 (60. W. Berchtold 2), Drobesh 2, (46. Motschlinik 2), H. Berchtold 2;
Šmihel, 150 gledalcev
Sodnik: Maier (dober)
Strelec: W. Krausler (56.) oz. Stocker (38.), Nuart (48. in 89.)

Le v I. polčasu je Šmihel igral dober nogomet. Ko je v II. polčasu Krausler z lepim prostim strelom znižal na 2:1, so Šmihelčani bili remiju zelo blizu, toda iz protinapada je Treibach odločil tekmo.

Že dan pred tekmo pa je padla v Šmihelu važna odločitev. Trener bo v jeseni naprej Egon Pajenk, pogodba pa bo veljala samo za pol leta. Vigre-

Podliga-vzhod

1. Wietersdorf	24	17	4	3	47:17	38
2. Dobra vas	24	13	7	4	41:22	33
3. Treibach	24	13	4	7	57:38	30
4. Mostič	24	11	7	6	40:32	29
5. Šentandraž	24	9	10	5	34:25	28
6. ASK/EDV	24	9	9	6	41:36	27
7. Klopinj	24	7	13	4	25:23	27
8. St. Leonhard	24	9	9	6	33:32	27
9. Ruda	24	5	11	8	30:34	21
10. Šmihel	24	6	8	10	28:45	20
11. Šentvid	24	6	5	13	36:42	17
12. ASV	24	4	9	11	22:33	17
13. KAC	24	2	7	15	19:44	11
14. Frantschach	24	2	7	15	19:49	11

Gut aufgehoben
Stanko VERHNJAK

Grazer Wechselseitige Versicherung

1433 St. Michael / Šmihel, Hof / Dvor 23, Tel. (042) 351 3280

di bo odbor še enkrat odločal. Šmihelčani pa iščejo za naslednjo sezono novega vratarja. Robert Leitgeb bo namreč šel delat v Nemčijo in Šmihelu ne bo na razpolago.

Bilčovs se je končno rešil

Weißenstein — Bilčovs 1:2 (0:1)

Bilčovs: Schanig 5, Maierhofer 4, Partl 4, Stojilkovsky 5, Schellander 4, Hobel 4, Ogris 4, W. Kuess 4, Pesjak 4, Krainer 4 (82. Quantschnig), P. Kuess 4;
Weißenstein, 150 gledalcev
Sodnik: Kolinig (poprečen)
Strelec: Steiner (78.—11 m) oz. P. Kuess (43.—11 m), Pesjak (54.)

Z zmago v Weißensteinu so si Bilčovščani končno zagotovili obstoj v podligi. Bilčovščani so se odlično borili in so imeli še nekaj dobrih možnosti

Podliga-zahod

1. Borovlje	23	14	6	3	45:23	34
2. Dellach	24	12	10	2	41:19	34
3. Sentjakob	24	10	7	7	33:29	27
4. Lienz	24	10	7	7	36:39	27
5. Radenthein	23	11	4	8	43:31	26
6. Rožek	24	10	6	8	34:32	26
7. Weißenstein	24	8	9	7	33:22	25
8. Baško jezero	24	8	6	10	30:30	22
9. Lendorf	24	8	5	11	31:32	21
10. Bilčovs	24	7	7	10	33:39	21
11. Trebinj	23	7	6	10	26:34	20
12. Brnca	24	4	10	10	24:34	18
13. Tristach	24	5	6	13	21:51	16
14. Obermillstatt	23	3	9	11	27:42	15

za zadetek. V nedeljo igrajo Bilčovščani doma proti Dellachu in v zadnji tekmi proti Lendorf.

1. razred D

1. Žitara vas	24	14	7	3	36:14	35
2. Velikovec	23	15	3	5	39:26	33
3. Žrelec	23	12	8	3	57:18	32
4. Sele	24	11	8	5	31:26	30
5. Galicija	24	9	6	9	25:24	24
6. Greblinj	24	8	7	9	34:32	23
7. Gurnitz	23	6	10	7	23:29	22
8. Sinča vas	23	9	3	11	30:28	21
9. Železna Kapla	24	9	3	12	32:38	21
10. Šentpavel	24	9	3	12	39:46	21
11. Mettova	24	7	5	12	25:40	18
12. Globasnica	24	6	6	12	35:42	18
13. Reichenfels	24	8	2	14	33:48	18
14. Šteben	24	4	7	13	27:55	15

Micheu pa sta dobro vodila moštvo, ki je konec koncev zaslužno zmagalo. Po nepotrebnem je dobil že po treh minutah rdeči karton Guido Sadjak. Globašani igrajo zdaj še doma proti Greblinju in v zadnji tekmi zunaj proti Podkrosu (Gurnitz).

Thonhofer sicer ni ravno v najboljši formi, Globasnica pa kljub temu zmaguje.

Lojze Jagodič ostane trener SAK!

Tudi vratar Ljubiša Dalanović ostane v голу

Še pred zadnjo tekmo je SAK rešil dve važni vprašanji. Trener v sezoni 88/89 bo Lojze Jagodič, v голу pa bo branil legionar Ljubiša Dalanović. Nekaj novega pa hoče SAK svojim navijačem v novi sezoni na vsak način nuditi, toda tega pred koncem sezone še noče povedati.

Aktualni intervju

Naš tednik: Trener Jagodič in vratar Dalanović bosta ostala tudi v naslednji sezoni pri SAK. Zakaj ste se tako odločili?

Waldhauser: Odločilne so bile zadnje dobre tekme, vrhu tega pa se moštvo trenutno odlično razume, tako zdaj ne bi bilo smiselno mnogo spreminjati.

Naš tednik: Lojze Jagodič bo zdaj že peto leto trener SAK. Znano je, da se vsak trener s časom obrabi. Ali to za Jagodiča ne velja?

Waldhauser: Za Jagodiča to gotovo ne velja, ker je eden največjih osebnosti v koroškem nogometu. Z Jagodičem smo imeli doslej samo uspehe, gotovo pa je on sam še vedno dosti motiviran, da bo letos skušal doseči še več.

Naš tednik: Velika menda vleče v Treibach, Wöblba pa v Pliberk. Bosta igralca dobila izpisnico?

Waldhauser: Velik si bo gotovo ta korak temeljito premislil. Wöblba pa v Pliberk na noben način ne

Selani zdaj odločajo o prvaku

DSG Sele — Žitara vas 1:3 (0:2)

Sele: Užnik 3, Jakopič 2, K. Hribernik 2, N. Hribernik 3, Oraž 2, Wieser 2, Urban 3, Fera 3, Gregorič 2, Travnik 2, Hobel 2;

Sele, 200 gledalcev
Sodnik: Zechner (dober)
Strelec: Wieser oz. Markoutz (2), Hössel

Selani so se očitno s četrtim mestom že zadovoljili. Proti prvemu iz Žitare vasi so igrali predvsem v napadu slab nogomet, napadalcev Gregoriča, Hobla in Travnika skoraj ni bilo videti. Najbolj nevarnega igralca gostov Markoutza pa so pustili Selani

Sekcijski vodja SAK Albin Waldhauser

moremo dati, ker imajo Pliberčani že Ramšaka. Dva najboljša igralca pa na konkurentu ne moremo pustiti, to bo razumel gotovo tudi Pliberk.

Naš tednik: Katere igralce bo SAK pridobil za novo sezono?

Waldhauser: Na vsak način bo prišel nazaj Erwin Galo. Z ostalimi igralci pa se še pogajamo.

Naš tednik: Kako je odbor zadovoljen s preteklo sezono?

Waldhauser: Vigredi smo namele noma igrali z mladimi igralci, kar se je tudi obrestovalo, juniorja Blajs in Kert sta postala standardna igralca. Če to upoštevamo, smo zadovoljni.

Mnenja po tekmi:

Dr. Ivan Ramšak: V II. polčasu smo igrali le še na vrata SAK, ki se je z veliko srečo rešil. Na žalost sta mi izpadla Helmut Hober in Zvonko Terčič, z njima bi gotovo premagali SAK.

Lojze Jagodič: Pliberčani so se sicer do zadnjega borili, toda očitno pri treningu pre malo streljajo, saj so bili pred golom povsem nevarni. Želel sem tokrat Ramšaku in Pliberčanom vsaj eno točko, zelo pa sem seveda vesel naše zmage, saj so ostali Pliberčani tudi v deveti tekmi še brez zmage.

Hanser je iz 20 metrov zadel in se veselil. Desno Wuntschek.

Koroška liga

1. WAC	25	14	8	3	61:25	36
2. Lienz	25	14	7	4	57:19	35
3. Trg	25	13	6	6	50:31	32
4. Breže	25	13	6	6	41:22	32
5. Pliberk	25	9	9	7	43:32	27
6. SAK	25	11	5	9	35:28	27
7. Matrei	25	10	7	8	39:34	27
8. Wolfsb.	25	12	2	11	31:44	26
9. Mölltal	25	9	4	12	21:32	22
10. Magdalen	25	6	9	10	23:34	21
11. Šentvid	25	6	9	10	19:42	21
12. Šmohor	25	7	5	13	31:50	19
13. VSV	25	6	4	15	30:44	16
14. Irschen	15	2	5	18	16:60	9

Wöblba (desno) in Dlopst sta se v tej tekmi zelo trudila.

Hanser je dal zlati gol za SAK, Lopinsky ga je drugače dobro stražil. Zadaj stojijo Velik, Pahoinig in Liesnig.

Tesna zmaga Slovenskega atletskega kluba

Deveta tekma med Pliberkom in SAK se je končala spet z zmago Slovenskih atletikov, čeprav so si Pliberčani tokrat zaslužili gotovo vsaj točko. Tekma je bila izredno športna in do zadnje minute napeta.

SVG Pliberk — Slovenski atletski klub

Pliberk: Teuermann 4, Liesnig 4, Pahoinig 3, Lopinsky 4, Hutter 3, Dlopst 4, Ramšak 5, Warasch 3, Wuntschek 3 (60. Terčič 0), Skoff 4, M. Hober 3;
SAK: Dalanović 5, F. Sadjak 4, Čertov 3 (46. Kert 3), A. Sadjak 4, Stern 4, Kreutz 4, Burger 3, Velik 3, Blajs 4, Wöblba 4, Hanser 4;

Pliberk, 700 gledalcev
Sodnik: Kohlweg (slab, čeprav je bila tekma mirna, je spregledal vrsto prekrškov)
Strelec: Hanser (20.)
Rumeni karton: Dalanović, F. Sadjak

Že v 20. minuti je napadalec SAK Artur Hanser s krasnim strelom iz 25 metrov povedel na 1:0 za SAK. Predvsem v prvem delu igre je imel SAK veliko terensko premoč in bi brez nadaljnjega lahko vodil s tremi goli prednosti, toda prečka in dobri vratar Teuermann so obvarovali Pliberčane pred nadaljnji zadetki. Kratko pred koncem tekme pa je tudi Pliberk zapravil odlično možnost, ko Warasch ni zadel praznega gola.

V II. polčasu se je potem slika igre popolnoma spremenila. Pliberčani so 45 minut napadali, najboljši igralec SAK vratar Ljubiša Dalanović pa je branil vse. SAK je le v redkih protinapadih prišel še pred gol Pliberčanov, ki so s silo skušali izenačiti. Na majhnem pliberškem igrišču pa se je SAK brez večjih težav uspešno branil, pliberški napadalci pa so se izkazali kot mojstri v zapravljanju možnosti. Sicer je manjkal Pliberčanom zaradi 4. rumenega kartona Helmut Hober, pa tudi Terčič je prišel šele v zadnjih minutah na igrišče, toda konec koncev je bila lastna nezmogljivost Pliberčanov kriva poraza. Najboljši igralec Pliberčanov je bil tokrat trener dr. Ivan Ramšak, vsi njegovi ostali

igralci pa so se borili zgledno. Pri SAK-u pa sta le nekoliko razočarala kapetan Marijan Velik in napadalec Burger. Trener Jagodič zaradi poškodbe ni igral, mladi Blajs pa ga je več ko dobro zastopal.

SAK — Breže 2:2 (1:2)

Gole za SAK: Velik in Kert
SAK je tri dni pred tekmo s Pliberkom igral doma proti Brežam in šele v II. polčasu z lepim golom Kerta osvojil točko.

SAK — Breže rez. 2:0
F. Wieser, Jovičević

Pliberk — SAK rez. 0:1 (0:0)

Gol za SAK: Franc Wieser (85.)

SAK — Grabštanj jun. 8:3

Pasterk 3, Hribernik 3, Blajs, Wieser;

Postava: M. Isopp, Eberwein, Buchwald, F. Isopp, Frank, Wieser, Pasterk, D. Kert, A. Kert, Blajs, Hribernik;

Tekme SAK:

V soboto, 11. 6. 1988,
ob 18. uri
SAK — SV Šentvid
na igrišču v Annabichlu!

NK Koper slovenski prvak 1988

V predzadnjem kolu slovenske nogometne lige je NK Koper premagal Rudarja 2:0 in si je že zagotovil naslov slovenskega prvaka. Po 25. kolu vodi NK Koper (40), pred NK Mariborom (37) in NK Ljubljano (33).

Olimpija Ljubljana v II. ZNL zmagala doma proti Novemu Sadu 3:1 in je na 12. mestu.

Mojca Dežman zmagala v Železni Kapli

29. majnika so „Priatelji narave“ priredili veleslalom, katerega so se udeležili tekmovalci iz Slovenije, Italije in Koroške. Start je bil v višini 2000 metrov, tekmovalci pa so morali 2 uri peš do starta.

Pri ženskah je zmagala udeleženka olimpijskih iger v Seulu Mojca Dežman pred Sentjanžanko Klavdijo Kropivnik. Pri moških je zmagal Jakob Wastian.

SŠK Obir vabi na 3. mednarodni turnir v karateju

Slovenski športni klub Obir bo priredil v nedeljo, 19. junija, mednarodni turnir v karateju za „pokal Železne Kaple“. Tekmovalci bodo po sistem WUKO, začetek turnirja pa bo ob 14. uri v glavni šoli.

Kvalifikacijski turnir za regionalno ligo:

SK Aich/Dob le zadnji

V kvalifikacijskem turnirju za regionalno ligo so Dobljani zgubili vse tekme in bodo tudi naslednje leto igrali v koroški ligi. Odbojkarji iz Doba so izgubili proti Aschbachu (Nižja Avs.) 1:2, proti Terezianumu (Dunaj) 1:2, proti Gerstdorfu (Dunaj) 0:2 in proti Union Gradcu 0:2.

Juniorji šesti

Na avstrijskem prvenstvu juniorjev je koroški prvak SK Aich/Dob v Salzburgu dosegel med devetimi moštvi dobro šesto mesto.

Tudi v koroškem pokalu je I. moštvo Dobljanov zgubilo. Po porazu v Wolfsbergu so Dobljani zgubili tudi doma 0:3 in letos niso pokalni prvaki. V avgustu bodo Dobljani začeli spet s pripravami, športni vodja Lojze Opetnik pa je dejal, da se bo v klubu jeseni gotovo marsikaj spremenilo. Na vsak način bodo Dobljani pridobili legionarja, po vsej verjetnosti pa bo prišel tudi nov trener. Športni praznik odbojkarjev pa bo letos 13./14. avgusta.

V Šentjakobu bosta nastopila
tudi ansambel Drava
iz Borovelj...

PRAZNIK NAŠEGA TEDNIKA

9. in 10. julija 1988, v ŠENTJAKOBU V ROŽU

V soboto, 9. julija, 21.00

ples s svetovno znanim ansamblom

ALPSKI KVINTET

Pojeta Ivanka KRAŠEVEC in Oto PESTNER

V nedeljo, 10. julija, 14.00

Kulturni spored, kabaret in
nagradno žrebanje

Nato Vas bodo zabavali ansambel

LOJZETA SLAKA

in FANTJE S PRAPROTNA

... in otroška folklorna skupina iz Globasnice.

Počastili bomo tudi bivše zaslužne
urednike NAŠEGA TEDNIKA.

Posebna vožnja s parnim vlakom Celovec — Pliberk — Maribor — Ptuj

Ob „125-letnici železnice na Koroškem“ in v spomin na prvo železniško progo Maribor — Celovec bo v **soboto, 18. junija 1988**, vozil iz Celovca preko Pliberka in Maribora v Ptuj poseben parni vlak v zgodovinski garnituri.

Odhod: Celovec — 6.24; Tinje/Kamen — 6.47; Sinča vas — 7.05; Metlova — 7.18; Pliberk — 7.30; Maribor/Studenci — 9.40; Ptuj — 11.10.

Iz Ptuja bodo avtobusi vozili v Ptujске toplice, kjer bodo nastopile glasbene in plesne skupine. Možnost za kosilo ter ogled mesta in gradu. Obisk velike vinske kleti z vinsko pokušnjo, eventualno tudi vožnja s čolnom po Dravi.

Odhod iz Ptuja ob 17.00 uri. Ob 19.45 sprejem v Pliberku, ob 20. uri sprejem v Sinči vasi pod geslom: „Žegnanje na železniški postaji“. Prihod v Celovec: 22.00.

Posebna vožnja bo ob vsakem vremenu.

Vozovnice dobite pri naslednjih ustanovah: Avstrijsko-jugoslovanska družba/Koroška (Karfreitstraße 1/I) — tel.: 0463/51 18 53), Turistična agencija CARTRANS (Paulitschgasse 7, tel.: 0463/51 26 80), Glavna železniška postaja — Celovec, železniške postaje Grabštanj, Tinje/Kamen, Sinča vas in Pliberk in mestni občini Pliberk in Dobrla vas.

Pozor! V posebnem vlaku in v soboto, 18. junija, ne dobite vozovnic! Udeležite se zanimive vožnje!